101

102 ISSN 0772-6384
XXXVe jaargang 1

ten mandere

heemkundige periodiek voor izegem en omgeving

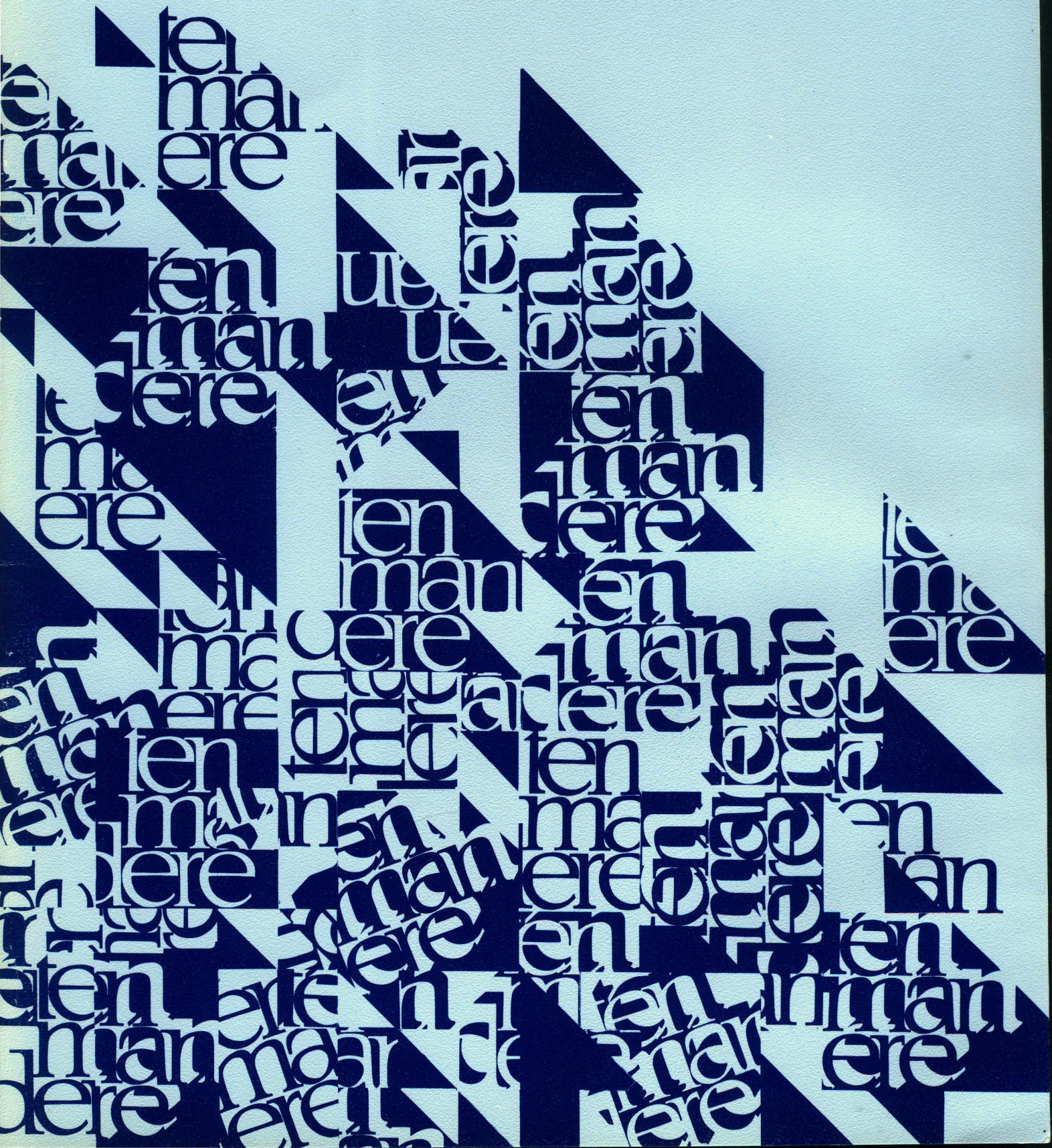

KULTUUR LIGT ONS.

BANK VAN ROESELARE

JA, UW AANPAK LIGT ONS.

MACHINES BOUCHERIE

Machines Boucherie nv
Plast-o-Form nv
Stuivenbergstraat 106
8870 Izegem
Tel. (051) 31 21 41 - Fax (051) 30 54 46

tm TEN MANDERE

BESTUUR:
Voorzitter: Dr. JEAN-MARIE LERMYTE
Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem
tel. 051/30 39 99

Ondervoorzitter: ANTOON VANDROMME
Blauwhuisstraat 52, 8870 Izegem
tel. 051/30 31 35

Secretaris: ROBERT LEROY
Boomforeeststraat 49, 8870 Izegem
tel. 051/30 10 56

Penningmeester: ALBERIC DEPREZ
Ommegangstraat 69/1, 8870 Izegem
tel. 051/30 28 48

Archivaris: ANDRE DEMEURISSE
Baronielaan 33, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 58

Hoofdredacteur: BART BLOMME
Europastraat 13, 8770 Ingelmunster
tel. 051/30 03 67

Leden:
LUC BILLIOUW
Ter Beemden 16, 8870 Izegem
tel. 051/30 12 23

ANDRE MISTIAEN
Hondekensmolenstr. 24, 8870 Izegem
tel. 051/30 36 69

FREDDY SEYNAEVE
Elegastlaan 14, 8870 Izegem
tel. 051/30 58 31

RAF VANDENBERGHE
Meensesteenweg 77, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 23

HENDRIK WILLAERT
Krommekeerstraat 3, 8080 Ruiselede
tel. 051/68 82 45

REDACTIE:
Bart Blomme
Jean-Marie Lermyte
Antoon Vandromme
Raf Vandenberghe

J.-M. LERMYTE. Izegemse straatnamen met persoonsnamen 3
J.-M. LERMYTE. De gemeenteraadsverkiezing van 9 oktober 1994 en de samenstelling van het OCMW 29
R. LEROY. Actueeltjes nr. 57. 1994 in woord en beeld 37
B. NOLF. De aankoop van een gildebreuk door de kruisbooggilde Sint-Joris uit Izegem bij zilversmid J. Vlieghe te Kortrijk in 1680 53
JML. Recent verschenen werken i.v.m. Izegem 55

Aan dit nummer werkten mee:

Jean-Marie Lermyte, Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem
Robert Leroy, Boomforeeststraat 49, 8870 Izegem
Bertrand Nolf, Zevecotestraat 27, 8870 Izegem

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Marie LERMYTE, Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem.
Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn bijdrage en ontvangt 15 overdrukken.
Voor gehele en gedeeltelijke overname is de voorafgaandelijke toestemming van de heemkundige kring en de auteur vereist.

ALG. NUMMER ~~102~~ 101, 35ste JG. NR. 1 (juli 1994)

LIJST ERELEDEN 1995
eind juli

IN IZEGEM:

Allewaert, Luc, Marktstraat 14
Allosserie, Luc, Roeselaarsestraat 327
Ameye, Jean-Louis, Ommegangstraat 9/3
Artex, Roeselaarsestraat 594
Boucherie, mevr. Christiane, Abelestraat 61
Boucherie-Vanfleteren, B., Gapaardstraat 45
Boucherie-Verfaillie, Krekelstraat 9
Bral-Dejonghe, Rudi, Ardooisestraat 62
Bruyneel, R., Ingelmunstersestraat 57
Capucijnen, Roeselaarsestraat 291
Christiaens, Marcel, Eigenhaardstraat 45
Christiaens, Roselin, Grote Markt 17
Compernolle-De Vlieghere, E., Heibrugstraat 7
D'Artois, Johan, Hondekensmolenstraat 12
Debruyne, Rudy, Slagmeersenstraat 13
Decoene, E.H. Jozef, Kerkstraat 13
De Forche, Christiaan, H. Consciencestraat 18
Demey, Johny, Kortrijksestraat 321
Demoen, Drukkerij, Sint-Crispijnstraat 26
de Mûelenaere, E.H. José, Kasteelstraat 26
Denys, Roland, Burg. Vanden Bogaerdelaan 67
Derolez, Jacques, Bellevuestraat 45
De Vlieghere, Luc, Melkmarktstraat 1/3
Dubaere, E.H. Ludwig, Kerkstraat 7
Dupont, Jim, Kerkplein 8, bus 4
Dupont, Dr. Johan, Lendeleedsestraat 7
Duyvejonck, Paul, Pieter Baesstraat 23
Eeckhout, André, Bn de Pélichystraat 4
Eeckhout, Geert, Baronielaan 2
Gesubsidieerde Vrije Basisschool, Leenstraat 110
Guillemyn, Antoon, Meensesteenweg 88
Handsaeme, Roland, Gentseheerweg 82
Herman, Raphaël, Stijn Streuvelsstraat 26
Joos-Depreiter, Kloosterstraat 4
Kemp, Marc, Gentseheerweg 45
Lecluyse-Demeyere, Etienne, Abelestraat 25
Madou, André, Roeselaarsestraat 317
Maes, Bernard, Gentsestraat 84
Marrannes, Valere, Ingelmunstersestraat 70
Naessens, Maurice, Ingelmunstersestraat 50/52
Sagon-Vanden Avenne, Fernand, Gentsestraat 17
Sagon, Luc, Gentsestraat 19
Spriet, Noël, Sint-Antoniusstraat 17
Strobbe-Cardoen, Dirk, Gentseheerweg 98
Strobbe-Vanlauwe, Johan, Sint-Jorisstraat 37
Strobbe-Staessens, Luc, Vredestraat 1
Strobbe, Michaël, Groenstraat 5
Terryn-Declercq, Rik, Melkmarkt 2
Vanacker, Robert, Steenovenstraat 10
Vanbeckevoort, Jaak, Meensestraat 131
Van den Avenne, Zeno, Populierenstraat 3
Vandenbussche, André, Dam 43
Vanderhaeghen, Albert, Baronielaan 26
Vandewalle, Mevr. Antoinette, Nieuwstraat 9
Vandommele, Roger, Sint-Rafaëlssstraat 14
Vandommele, Roger, Roeselaarsestraat 93
Vandommele, Tillo, Brugstraat 26
Vandromme, Willy, Baronstraat 112
Vangheluwe, Daniël, Slagmeersenstraat 32
Vanhaverbeke-Leroy, Luc, Mentenhoekstraat 131
Van Walleghem, Dirk, Slagmeersenstraat 41
Vens, Werner, Prinsdomlaan 16
Verhaeghe, Luc, Oekesestraat 29
Verhoestraete, Mevr. Brigitte, Gentseheerweg 92
Verledens, Willy, Peter Benoitstraat 11
Wybo, Monique, Kokelarestraat 107
Wybo Romain, Ter Wallenstraat 35
Zusters van Liefde, Roeselaarsestraat 47
Zusters van Maria, Gentsestraat 31

BUITEN IZEGEM:

Claeys, Leo, Ruddervoordestraat 38, 8210 Zedelgem
Deblauwe, Jules, Sint-Amandstraat 107, 8800 Roeselare
Decock, Albert, Koebroekstraat 11, 8020 Ruddervoorde
Depoorter-Decoopman, Frans, V. Wselystraat 15, 2679 A.V. de Lier (Nederland);
Weggevoerdenlaan 2, bus F2, 8500 Kortrijk
Durant, Gerard, Arsenaalstraat 37, 8000 Brugge
Gillés de Pélichy, Juffr. Jeanne, Keizer Karelstraat 105, bus 30, 8000 Brugge
Hendrickx, J., Heidelaan 7, 3001 Heverlee-Leuven
Huyghe, Emmanuel, Rodebergstraat 25, 8954 Heuvelland
Matton, Erik, Résédastraat 2, 9920 Lovendegem
Meyfroidt, Armand, Vlasschaardstraat 12, 8770 Ingelmunster
Paret, Carine, Bietenstraat 85, 2400 Mol
Ronse, Chris, Renmeesterlaan 175, Middelburg (Nederland)
Vanantwerpen, Lucien, Korenstraat 19, 9800 Deinze
Vandewalle, Roger, Ingelmunstersestraat 13, 8860 Lendelede
Vanneste, Guido, Tarwestraat 10, 8770 Ingelmunster
Vermandere-Deputter, Geert, Beemd 6, 1654 Huizingen

NOG HEEL WAT 'TRADITIONELE' ERELEDEN HEBBEN OP DATUM VAN 15 AUGUSTUS 1995 NOG NIET BETAALD. GELIEVE DAT NIET LANGER UIT TE STELLEN EN 600 FR. TE STORTEN OP REKENING 712-0700260-03 VAN HEEMKUNDIGE KRING TEN MANDERE IZEGEM. GEWONE LEDEN BETALEN NOG STEEDS 400 FR.

IZEGEMSE STRAATNAMEN MET PERSOONSNAMEN

Jean-Marie Lermyte

Izegem, met inbegrip van Emelgem en Kachtem, telt 286 straatnamen. Daarvan zijn er 62 - zowat 1/5 dus - genoemd naar een persoon, waaronder 8 of 9 heiligen (de Sint-Rafaëlsstraat verwijst eigenlijk naar baron Raphaël Gillès de Pélichy). Sommige figuren zijn alombekend, anderen zijn nauwelijks gekend bij het grote publiek. Misschien hebben sommige heel oude straatnamen ooit met personen te maken gehad, maar dat valt niet meer te achterhalen. Zo bestond er een 'Vliedtmans hofstede', waar de Vlietmansstraat naar toe leidde.

Vanuit de cultuurraad werd aan het college van burgemeester en schepenen de vraag gesteld om de huidige naambordjes te vervangen door borden met een korte uitleg, in de trant van 'schilder, 1800 - 1870'. Het college vond de idee wel goed, maar kon er niet op ingaan, wegens de hoge kostprijs. Een andere oplossing was een artikel aan alle figuren wijden in *Ten Mandere*. We zijn op de vraag van Geert Orgaer, de voorzitter van de cultuurraad, graag ingegaan. Alleen voor de Izegemse figuren geven we een korte bibliografische aanduiding. Voor de andere personen vindt men die in de algemene encyclopedieën en in de *Encyclopedie van de Vlaamse Beweging*.

Af en toe wordt onze heemkundige kring door het stadsbestuur gevraagd om een straatnaam voor te stellen. Op 10 november 1991 deelde ik namens de heemkundige kring Ten Mandere n.a.v. een nieuwe vraag het volgende mee aan het college van burgemeester en schepenen: *Wij steunen er sterk op Izegemse familienamen te gebruiken. Er zijn zeker belangrijke namen genoeg in Izegem: politici van alle gezindheden, industrielen... We vinden het niet nodig de zoveelste straat in Vlaanderen naar b.v. Timmermans te vernoemen! Zelfs voor hele verkavelingen zijn er voldoende Izegemse 'groten' die in aanmerking komen. We zouden ook willen aanraden 'senator', 'burgemeester' en dergelijke niet officieel bij de straatnaam te voegen, om 'het schrijfwerk te beperken'.* Met ons advies werd gedeeltelijk rekening gehouden. Bij de laatste tien straatnamen vinden we een Emiel Allewaertstraat, een Henri Dewaelestraat, een Odiel Spruyttestraat... maar toch ook nog een Felix Timmermansstraat. En nu we hier toch aan het wensen zijn: waarom zouden er geen Izegemse straten kunnen genoemd worden naar voorwerpen die met de belangrijkste Izegemse nijverheden hebben te maken?

Over de Izegemse straatnamen werd al geschreven door Antoon VANDROMME, *Hedendaagse straatnamen*, in *Ten Mandere*, nr. 1 (1960), p. 5-16 en nr. 2 (1960), p. 22-29 en nr. 3 (1961), p. 30-35. Voor de klein-Izegemse straatnamen van vóór 1975 moet men zeker de volgende studie raadplegen: Jan VANDROMME. *Bijdrage tot de toponymie van Izegem*. KUL, Licentiaatsverhandeling Germaanse filologie, 1975, 2 dln. + 1 dl. kaarten. Veel gegevens over de Izegemse figuren vindt men ook terug in de algemene werken over Izegem, w.o. Jean-Marie LERMYTE (red.), *Geschiedenis van Izegem*, Izegem, Ten Mandere, 1985.

In dit artikel worden de figuren **volgens de familienaam** in alfabetische orde geplaatst, dus niét volgens voornaam of omschrijving (bv. burgemeester). Heiligen en koningen staan onder hun voornaam.

Albert I ---> Prins Albertlaan

Genoemd naar de latere koning Albert I (Brussel 8 april 1875 - Marche-les-Dames 17 februari 1934) die als prins op 22 september 1901 de elektriciteitscentrale kwam inhuldigen in deze straat. Op 2 oktober 1900 trouwde hij met Elisabeth van Beieren; uit dat huwelijk werden Leopold III, Karel en Marie-José geboren. Op 23 december 1909 volgde hij zijn oom Leopold II op als koning. Hij probeerde de Belgische neutraliteitspolitiek te verstevigen, maar versterkte terzelfdertijd de landsverdediging, o.a. door de in 1913 ingevoerde algemene dienstplicht. Op 4 augustus 1914 schonden de Duitsers de Belgische neutraliteit en koning Albert nam onmiddellijk voor de duur van de oorlog het opperbevel van het leger op zich. Hij wilde tijdens de oorlog het grondgebied niet verlaten en vestigde zich in De Panne. Bij de bevrijding besprak hij met de regering het naoorlogs regeringsprogramma. Hoofdpunten waren daarin o.a. het enkelvoudig algemeen stemrecht en de gelijkheid tussen Walen en Vlamingen. Koning Albert vond de dood bij de beklimming van een rots.

Allewaert, Emiel ---> Emiel Allewaertstraat

Emiel Allewaert (Izegem 23 januari 1879 - aldaar 25 juli 1966), grote voorman van de Izegemse christelijke vakbeweging. Voordat hij in 1910 de eerste vrijgestelde propagandist van West-Vlaanderen werd, was hij drukkersgast. Hij was o.a. medestichter (1912) van de coöperatieve Ons Eigen Brood (1912) waarvan hij voorzitter

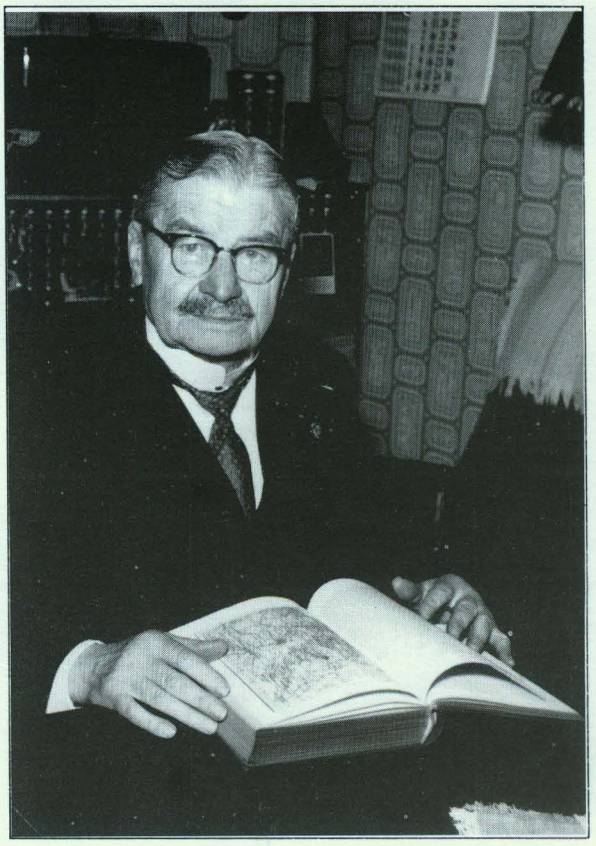

Emiel Allewaert

werd. Hij was voorzitter van de Familieziekenbond Voorzienigheid (°1920) - nu de CM in de Roeselaarsestraat - en van de Katholieke Vlaamsche Bond 'Hooger op' (°1926). Tijdens het interbellum was hij arrondissementeel voorzitter van het ACW van Roeselare-Tielt en van 1934 tot 1940 voorzitter van het Verbond der Christelijke Mutualiteiten van Roeselare. Hij was o.a. ook voorzitter van de Harmonie Leo XIII.

In 1921 werd hij gemeenteraadslid. Van begin 1927 tot 1941 was hij eerste schepen; hij werd door de Duitsers afgezet omdat hij als volksvertegenwoordiger het land had verlaten, maar nam zijn functie weer op bij de bevrijding. Van 1945 tot 1958 was hij burgemeester van Izegem. Van 1921 tot 1925 was hij provinciaal senator, van 1925 tot 1946 volksvertegenwoordiger en van 1946 tot 1954 senator.

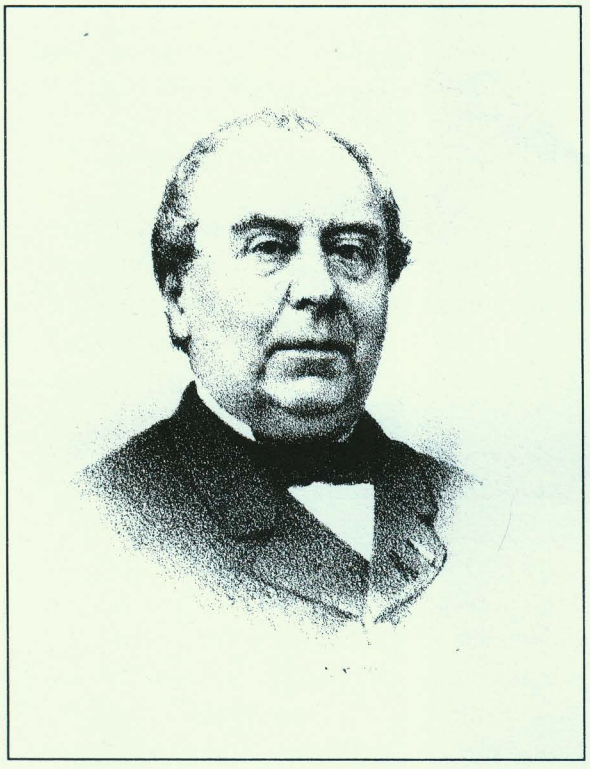

Joannes Ameye Degheus

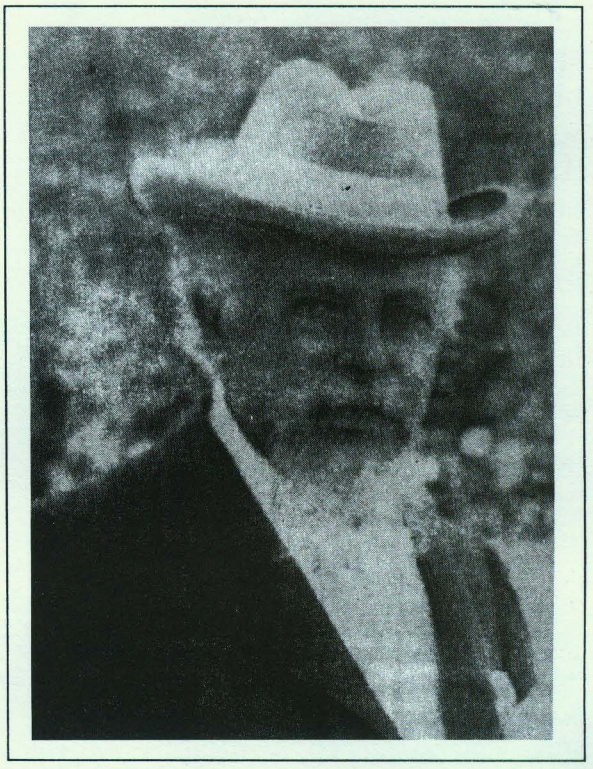

Camiel Ameye-Dobbelaere

Hij trouwde in 1905 met Augusta Demets en kreeg tien kinderen. Hij was stichter en voorzitter van de Izegemse afdeling van de Bond der Kroostrijke Gezinnen (°1922) en van de Westvlaamse afdeling (°1923). Hij stichtte talrijke afdelingen in de provincie en zetelde in de nationale raad van bestuur. Hij was ook de Izegemse voorzitter van het Nationaal Kinderwelzijn.

Jean-Marie LERMYTE. *Geworteld en vertakt*. Izegem, ACW-Izegem, 1988, vnl. p. 80-84.

Amand ---> Sint-Amandsstraat

Sint-Amand (Herbauge circa 589 - Elnone, nu Saint-Amand-les-Eaux, 6 februari 679 (?) was een Zuidfranse zendeling. Hij werd door paus Martinus I tot bisschop gewijd en kreeg een missioneringsopdracht. Hij verkondigde het christelijk geloof in de Scheldestreek. Veel met zekerheid is er over hem niet geweten. Mogelijks stichtte hij in Gent de Sint-Pieter- en Sint-Bavokloosters en misschien was hij bisschop van Maastricht (647-648?).

Eigenlijk heeft deze straat te maken met de Baronie van Sint-Amand die aan het zuideinde van de huidige straat gelegen was en een vervorming was van de al in 1502 vernoemde Heerlijkheid van Sammans.

Ameyestraat ---> nu *Camiel* Ameyestraat

Rondom de Ameyestraat bestaat er verwarring, die nu bovendien is geofficialiseerd[1]. Met de vroegere Ameyestraat - zonder voornaam dus - werd nl. François Ameye-De Gheus bedoeld. *Camiel* Ameye, de bouwer van het huidige stadhuis, is daarvan een neef.

Joannes Franciscus Ameye werd in Izegem geboren op 15 augustus 1799 en trouwde met Marie Antoinette De Gheus. Hij was een tijdlang schrijver van de burger-

stand, maar verliet die om fortuin in de likeur- en wijnhandel te maken. Op 29 oktober 1839 werd hij gemeenteraadslid; hij volgde in feite zijn vader Eliceus Joseph Ameye-Deraedt op, die ontslag had genomen. Op 20 oktober 1840 werd hij schepen. Hij was provincieraadslid van 12 juli 1848 tot aan zijn dood. Vanaf 15 februari 1871 was hij burgemeester van Izegem. Hij stierf in de Sint-Tillokerk tijdens de hoogmis op 15 augustus 1874, op zijn verjaardag dus.

Antoon VANDROMME. Burgemeester François Ameye. *Ten Mandere*, nr. 82 (1988), p. 237-258

Wijnhandelaar en likeurstoker Camiel Ameye woonde in zijn Izegemse periode ten huize Pax Intrantibus (gebouwd in 1883), het huidige stadhuis, in 1923 door het stadsbestuur aangekocht. Hij werd in Izegem geboren op 13 maart 1842 en overleed op 'Nitterveld' te Louise Marie, bij Ronse, op 16 december 1923. Hij trouwde in 1874 met Leontine Dobbelaere, een Gentse burgersdochter.

Ameye was een belangrijk muziekminnaar en o.a. heel goed bevriend met Peter Benoit. Het verhoog in de (huidige) trouwzaal diende precies om vanaf daar met het gezin te musiceren. Zelf was hij dirigent van het kleine symfonieorkest de Cercle Musical dat van 1867 tot omstreeks 1890 actief was. Hij was ook actief in de Gretrykring en de Peter Benoitvrienden en was in 1874 medestichter van een muziekschool in Izegem.

Tien jaar lang poogde hij gemeente- of provincieraadslid te worden. Hij kwam daarbij op als onafhankelijk kandidaat, waarmee hij aanleunde bij de liberalen. Hij slaagde nooit in zijn pogingen.

H. WILLAERT. *Peter Benoit en Izegem. Ten Mandere*, speciaal nummer 70 (1984), passim. Zie ook een in memoriam in *De Iseghemnaar*, 22 september 1923.
I.v.m. zijn politieke ambitie - waarvoor we ook verwijzen naar de *Geschiedenis van Izegem* - bevinden zich heel wat pamfletten in het Slossefonds, zorgvuldig bewaard door de deken van Izegem.

Antonius ---> Sint-Antoniusstraat

Er zijn twee belangrijke Sint-Antoniussen. Voor Izegem zou men geneigd zijn te denken aan Antonius Abt, omdat het haar van zijn zwijntje in verband kan worden gebracht met de borstelmakers. De Izegemse Sint-Antoniusstraat heeft echter te maken met de Paters Kapucijnen en die vereren Sint-Antonius **van Padua**.

a) Sint-Antonius van Padua (Lissabon 1195 - Arcella bij Padua, 12 juni 1231), Portugees kerkleraar en franciscaan. Hij predikte de evangelische armoede in Italië en Zuid-Frankrijk o.a. aan de Albigenzen en Katharen. Als attributen draagt hij soms een boek waarop het kindje Jezus staat, soms staat er een ezel naast hem afgebeeld.

b) Sint-Antonius Abt (Kome, thans Keman, in Egypte, 251 of 252 - Egyptische woestijn, 356) verbleef als kluizenaar vanaf zijn twintigste jaar in verschillende woestijnen van Egypte. Hij is in heel West-Europa nog een populaire heilige en neemt een belangrijke plaats in het volksleven in. Hij wordt voorgesteld met een kruisstaf (antoniuskruis, met een bel, en/of met een varken. Hij is een van de bekendste patroonheiligen van het vee (associatie met het varken!). Op bedevaartsdag offerde men varkenskoppen, die daarna aan het kerkportaal verkocht werden. In tientallen plaatsen werd hij aanroepen tegen het zgn. sint-antoniusvuur. Hij is een van de pestheiligen en is de beschermheilige van slagers en borstelmakers (varkenshaar!).

Arenbergstraat

Pierre d'Alcantara, prins van Arenberg, was van 1812 tot 1828 ook prins van

Pierre d'Alcantara

Louise de Brancas

Izegem. Izegem was in 1678 door Lodewijk XIV tot prinsdom verheven. Net zoals bij zijn moeder, Louise de Brancas, ging het uitsluitend om een titel, want de Franse Revolutie had een einde gemaakt aan de feodaliteit. Zijn prinselijke goederen in Izegem werden in 1828 verkocht.

Ook het huis van Brancas 'regeerde' maar één generatie (1794-1812) over Izegem en dat onder Louise de Brancas, de oudste dochter van Louis de Brancas en Elisabeth Pauline Vilain van Gent. Louise de Brancas, geboren op 23 november 1755, huwde in 1773 met Louis Engelbert, hertog van Arenberg. Hij werd in Brussel geboren in 1750 en was hoogbaljuw van Henegouwen en ridder van het Gulden Vlies. Zij stierf in Parijs op 10 augustus 1812, hij in Brussel in 1820.

Het was de grootmoeder van Pierre d'Alcantara, met name Elisabeth Pauline Vilain die de laatste echte feodale prinses van Izegem was. Ze werd op 28 juni 1794, tijdens de Franse Revolutie, onthoofd.

G.F. TANGHE. *Parochieboek van Iseghem*. Brugge 1862-1863, p. 169-170; R. VERHOLLE. *De laatste feodale prinses van Izegem*. - *Ten Mandere*, jg. 3 nr. 2-3, p. 3-18; G. DANSAERT. *Elisabeth-Pauline de Gand-Merode-Isenghien comtesse de Lauraguais*. Brussel, 1943, 378 p.

Artevelde, Jacob van ---> Jacob van Arteveldestraat

Jacob van Artevelde (Gent circa 1290 - Gent 17 juli 1345), bijgenaamd 'De wijze man van Gent' was gedurende enige jaren de feitelijke leider van het graafschap Vlaanderen. Hij behoorde tot de gegoede stand en was makelaar en groothandelaar. De Vlaamse graaf Lodewijk van Nevers koos in de Honderdjarige Oorlog partij voor zijn Vlaamse leenheer. Daarop verbood de Engelse koning in 1336 de uitvoer van wol naar Vlaanderen, wat werkloosheid en pauperisme veroorzaakte. Een revolutionair bewind van vijf hoofdmannen nam eind 1337, begin 1338 de touwtjes in handen. Enige maanden

later werd het gezag van Artevelde, de feitelijke leider van die vijf hoofdmannen, in heel het graafschap Vlaanderen erkend. Eerst streefde Artevelde een neutraliteitspolitiek na - waarbij Vlaanderen noch voor de Franse koning noch voor de Engelse koning zou kiezen -, maar kort daarna, eind januari 1340, werd de Engelse koning Edward III uitgeroepen tot de leenheer van Vlaanderen. Vijf jaar later werd Artevelde tijdens een oproep van Gentse wevers o.l.v. hun deken Gerard Denijs vermoord.

Astrid ---> Koningin Astridlaan

Astrid (Stockholm, Zweden, 17 november 1905 - Küssnacht 29 augustus 1935) was een nicht van de Zweedse koning Gustaaf V. Ze trouwde in november 1926 met kroonprins Leopold, die in 1934 zijn vader Albert I als koning Leopold III opvolgde (zie ook onder Leopold III). Ze was een heel populaire koningin.

Baertshof

Jean-Baptiste Baert was de laatste bewoner van de 'Vrije Brouwerij'. Op de kaart van Sanderus heet dat nog 'het Oud Kasteel', een schaapshoeve die voor de verkoop van de prinselijke goederen eigendom was van de heren van Izegem.

Zie ook: R. VERHOLLE, *Verkoping van de prinselijke goederen te Izegem in 1828. V. De Vrije Brouwerije*, - *Ten Mandere*, jg. 2 nr.2, p. 17-24.

Baes, Pieter ---> Pieter Baesstraat

Pieter Baes werd in Elverdinge geboren op 29 april 1848. Zijn middelbaar volgde hij aan het bisschoppelijk college van Ieper. Na theologie in Roeselare en filosofie in Brugge, volgde op 21 december 1871 de priesterwijding. Toen was hij al enkele maanden (sedert 23 september) leraar in het

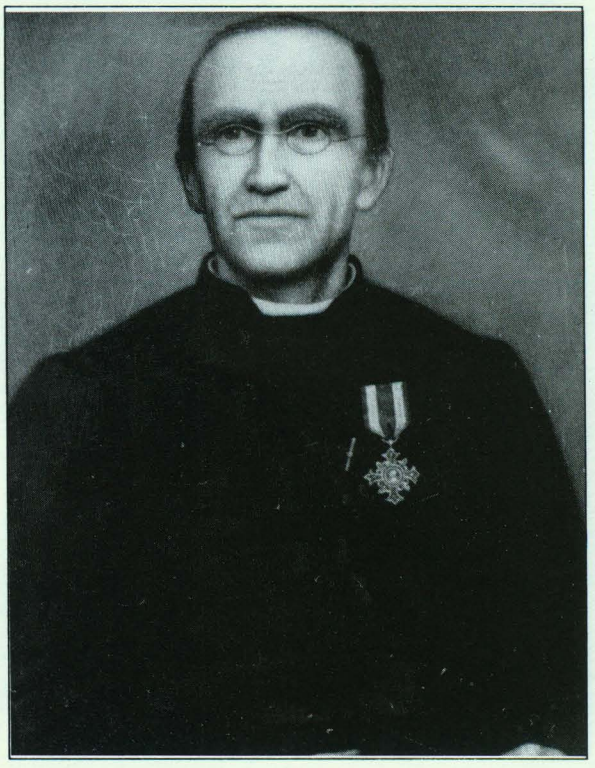

Pieter Baes

Sint-Lodewijkscollege van Brugge. Op 23 april 1879 werd hij godsdienstleraar aan de Staatsnormaalschool in Brugge. Enkele maanden later werd de zgn. Ongelukswet goedgekeurd, waardoor dat ambt sneuvelde. Baes werd op 17 september 1879 tot 'bestuurder' van het toenmalige Sint-Josephsgesticht benoemd. Op 30 september 1895 verliet hij het college, toen hij diocesaan inspecteur werd. Hij overleed in Izegem op 21 juli 1907.

Pieter Baes schreef verscheidene handboekjes: over godsdienst, Duits, Nederlands, rekenkunde en was medestichter van het Canisiusblad, een katholiek pedagogisch tijdschrift. Hij stond in heel nauw contact met Guido Gezelle en was griffier van de Gilde van Sinte-Luitgarde (°1874).

José DE MûELENAERE. *Guido Gezelle en Izegem. 2. Gezelle en de Broedersschole of St.-Jozefsgesticht*. - *TM*, 62-63, 22/1-2 , (1982), vnl. p. 4-50.

Bekaert, Leo ---> Leo Bekaertlaan

Leon Bekaert (Zwevegem 9 december 1891 - aldaar 19 december 1961) kreeg in Izegem niet een straatnaam omdat hij het Bekaertbedrijf tot grote bloei bracht of in het openbare leven een belangrijke rol speelde, o.a. als burgemeester van Zwevegem, regent van de Nationale Bank en voorzitter van het Belgisch Verbond der Metaalverwerkende Nijverheid. Dat gebeurde wel omdat hij als industrieel ook van betekenis was in de Vlaamse Beweging. Zo richtte hij na de bevrijding met Tony Herbert de n.v. De Gids op, die het nieuwe dagblad De Nieuwe Standaard - later De Nieuwe Gids - drukte op de persen van De Standaard. Bekaert stond "een positieve, bewuste Vlaamse houding" voor (principe-verklaring van De Nieuwe Standaard, die hij op 10 november 1944 ondertekende).

Benoit, Peter ---> Peter Benoitstraat

Peter Benoit (Harelbeke 17 augustus 1834 - Antwerpen 8 maart 1901) was componist, pedagoog en dirigent en voorstander van een Vlaams-nationale muziekcultuur. Hij behaalde in 1857 de prijs van Rome en kreeg in 1867 de leiding van de muziekschool in Antwerpen. Door zijn inzet werd die in 1898 Koninklijk Vlaams Conservatorium. Als muziekpedagoog stelde Benoit een heel vooruitstrevend Algemeen Leerplan op (1900), dat de algemene culturele ontwikkeling van de conservatoriumleerlingen beoogde. Hij legde de klemtoon op het gebruik van de moedertaal en het belang van het volkslied. Bekende werken zijn de Rubenscantate (1877) en het oratorium De Oorlog (1873).

Peter Benoit had een speciale relatie met Izegem. Zo ging het zangspel 'Het Meilief', geschreven door de Izegemse borstelfabrikant Jules Demeester en getoondicht door Benoit op 22 oktober 1893 in Izegem in wereldpremière. Dat het 'liberale' muziek waarvan schoenfabrikant Pol Decoene voorzitter was de naam kreeg van 'de Peter Benoit's Kring Fanfaren' had te maken met de vriendschap tussen deze componist en enige Izegemse families. Tijdens het interbellum ontstond de 'Peter Benoit Kring'.

H. WILLAERT. *Peter Benoit, de Levenswekker*. BRT Brochure, 1984, 112 p.
H. WILLAERT. *Peter Benoit en Izegem. Ten Mandere*, speciaal nummer 70 (1984), passim.

Bogaerde, Vanden: zie Vanden Bogaerde, Valère

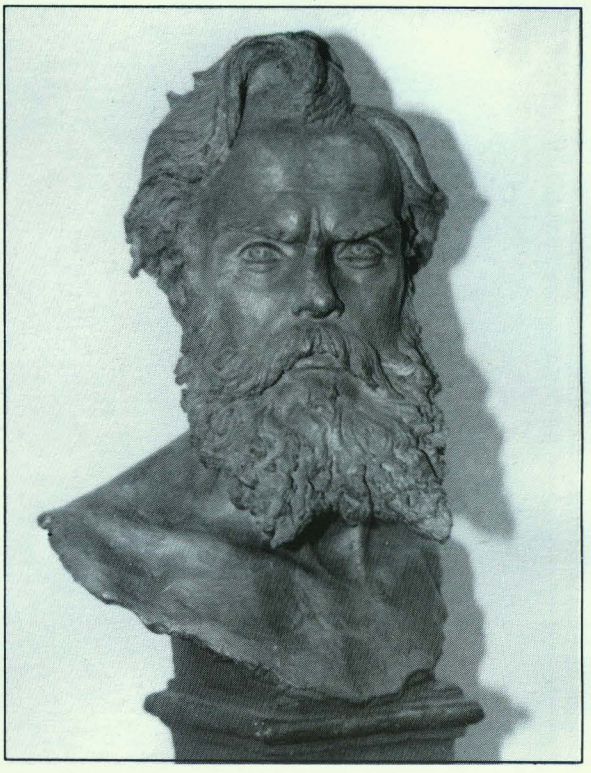

Pieter Boncquet

Boncquet, Pieter ---> Pieter Boncquetstraat

Pieter Bonquet werd in Kachtem geboren op 20 april 1850, maar kwam nog als kleuter op de Tassche, een wijk in Ardooie, wonen. N.a.v. de Breydel- en De Coninckfeesten van 1887 zou een monument

Judocus Bouckaert en het Onze-Lieve-Vrouwebeeldje in de Sint-Tillokerk

onthuld worden en werd daarvoor een wedstrijd uitgeschreven. Pieter Boncquet, op dat moment nog zonder naambekendheid, behaalde de derde plaats. Het ontwerp waarmee Pieter Boncquet deelnam bevindt zich in het gemeentehuis van Ardooie. Zijn jongere broer Henri, in Ardooie geboren, won de prijs van Rome en maakte een buste van zijn broer Pieter. Het oorspronkelijke in terracotta-borstbeeld staat in de bibliotheek van Ardooie. Pieter Boncquet stierf in Parijs in 1884.

Bouckaert, Joost ---> Monseigneur Bouckaertstraat

Joost (of Judocus) Bouckaert werd in 1583 in Brugge geboren. Zijn Izegemse ouders Pieter en Martina Maes waren tijdens de godsdienstoorlogen als katholieken naar daar gevlucht. Hij studeerde aan het college van de jezuïeten in Kortrijk - zijn ouders woonden inmiddels weer in Izegem - en hij werd aan de Leuvense universiteit licentiaat in de godgeleerdheid. Hij werd in Kortrijk deken van het collegiaal kapittel van Onze-Lieve-Vrouw. In 1609 werd hij de eerste pastoor van de pas opgerichte parochie in Scherpenheuvel. Er kwamen naar Scherpenheuvel veel bedevaarders, want er werd van oudsher een eik met een miraculeus Onze-Lieve-Vrouwbeeldje aanbeden. Uit deze eik liet Bouckaert trouwens enige Onze-Lieve-Vrouwbeeldjes snijden. Er bevindt zich eentje van in de Sint-Tillokerk, eentje in de kapel van de kliniek en eentje in de kerk van de kapucijnen. Bouckaert bleef 32 jaar lang pastoor van Scherpenheuvel. Tijdens die periode was hij ook 22 jaar lang deken van Diest. Hij was de biechtvader van de hertogen Albrecht en Isabella. Op 19 januari 1642 werd Joost Bouckaert tot achtste bisschop van Ieper gewijd, in opvolging van de bekende Cornelius Jansenius (de 'stichter' van het jansenisme). Bouckaert overleed op 1 november 1646.

Antoon VANDROMME. *Groten van bij ons: Mgr. Bouckaert.* - *TM*, 7, 3/1 (1963), p. 29-35.

Boudewijn ---> Koning Boudewijnstraat

Boudewijn (Brussel 7 september 1930 - Motril, Spanje, 31 juli 1993) was

koning der Belgen van 17 juli 1951 tot aan zijn dood. Hij was het tweede kind van (toen nog) kroonprins Leopold (III) en prinses Astrid. Hij kwam aan het bewind toen tengevolge van de koningskwestie zijn vader moest aftreden (zie onder Leopold III). Hij legde de grondwettelijke eed af als koning der Belgen op 17 juli 1951. Hij trouwde op 15 december 1960 met Fabiola de Mora Y Aragon, maar het huwelijk bleef kinderloos.

De 'mini-koningskwestie' bleek uiteindelijk een storm in een glas water. Op 29 maart 1990 keurde een meerderheid in het parlement een wet goed inzake de versoepeling van de abortus, maar de dag nadien liet de diepgelovige koning premier Wilfried Martens weten dat hij de wet niet zou ondertekenen. Toen werd de koning in de tijdelijke onmogelijkheid gesteld om te regeren, ondertekenden de ministers het wetsvoorstel en werd op 5 april de koning weer in zijn grondwettelijke machten hersteld.

Breydel, Jan --- > Jan Breydelstraat

Jan Breydel (Brugge circa 1264 - aldaar tussen 1328 en 1331) was een Vlaams volksleider uit een gegoede Brugse familie. Hij behoorde tot het ambacht van de vleeshouwers - volgens gegevens uit het Brugse stadsarchief verkocht hij varkensvlees aan het Vlaamse leger -, maar trad ook op als groothandelaar en als geldschieter van de stad Brugge. We weten dat hij in april 1302 een rol speelde in het Brugse verzet tegen de Franse bezetter. Hij had vermoedelijk een leidinggevende rol in de Brugse Metten (18 mei 1302), maar heel zeker is dat niet. Ook zijn deelname aan de Guldensporenslag (11 juli 1302) is waarschijnlijk, maar niet bewezen. Het is voornamelijk de 19e-eeuwse romantiek die zijn rol aan die van Pieter de Coninck, eigenlijk een totaal andere figuur, verbond. Met name Conscience maakte van hem een heldenfiguur.

Cardijn, Jozef --- > Kardinaal Cardijnlaan

Jozef Cardijn (Schaarbeek 13 november 1882 - Leuven 24 juli 1967) is de grote man van de katholieke sociale jongerenbeweging geweest. Na zijn priesterwijding studeerde hij een jaar politieke en sociale wetenschappen aan de Leuvense Universiteit. Daarna was hij vijf jaar leraar, voordat hij in 1912 kapelaan in Laken werd. Van 1915 tot 1927 had hij de leiding van de katholieke sociale werken van het arrondissement Brussel. In Laken legde hij de basis voor de Katholieke Arbeidersjeugd (KAJ), die in 1924 als landelijke organisatie werd opgericht en waarvan hij in 1925 nationaal proost werd. In 1965 werd hij kardinaal. Cardijn was een gepassioneerd redenaar, die ook in het buitenland heel veel aanzien genoot. Hij kreeg eredoctoraten aan verscheidene universiteiten.

Ciepenstraat

De familie Larmuseaux bewoonde al in het midden van de 18e eeuw (Landboek De Bal, 1746) een hoeve in de Oude Kortrijkstraat. De hoeve was Het Schaephof, nu Het Waterhoennest, niet te verwarren met Het Schaephof in de Hondekensmolenstraat. Een van de telgen Larmuseaux uit het begin van de 19e eeuw, had de eigenaardige voornaam Cyprianus. In de volksmond werd hij Ciepen genoemd. Toen de landweg naar het hof later een straat werd, kreeg ze de naam Ciepenstraat.

Coninck, Pieter de --- > Pieter de Coninckstraat

Pieter de Coninck (Brugge circa 1250/1260 - aldaar tussen 22 januari 1332 en 22 januari 1333), Vlaams volksleider, die samen met Jan Breydel in de Vlaamse Beweging een symbool werd van het verzet tegen de Franse overheersing. Hij stamde uit een weinig bemiddelde familie en behoorde tot

het weversambacht, maar werd door zijn welbespraaktheid een populair leider. Hij wordt voor het eerst als aanvoerder van een volksoproer in Brugge vernoemd in 1301. Onder goeverneur Jacques de Châtillon werd hij uit zijn stad verbannen, maar hij keerde met de Brugse Metten naar Brugge terug. Hij streed mee in de Guldensporenslag (Kortrijk, 11 juli 1302) en werd tot ridder geslagen.

Conscience, Hendrik ---> Hendrik Consciencestraat

Hendrik Conscience (Antwerpen 3 december 1812 - Elsene 10 september 1883), letterkundige, is de schepper van de Vlaamse roman en alom gekend als de man 'die zijn volk leerde lezen'. Hij bevorderde in aanzienlijke mate de bewustwording van het Vlaamse volk binnen de Belgische natie, o.a. door zijn beroemdste werk, *De Leeuw van Vlaanderen* (1838), dat de Guldensporenslag als onderwerp heeft. Naast historische romans schreef hij veel zedenkundig-maatschappelijke romans en verhalen. Hij was van 1857 tot 1869 arrondissementscommissaris in Kortrijk.

Costere, Louis De ---> Louis De Costerestraat

Louis De Costere werd in Kachtem geboren op 15 februari 1806. Grootvader Bernard De Costere en vader Leo waren burgemeester van Kachtem. Ze waren landbouwers die het Rhodesgoed bewoonden. Louis De Costere werd priester gewijd op 3 september 1831. Hij werd achtereenvolgens benoemd tot onderpastoor in Oedelem (11 januari 1832) en op Sint-Salvator (de hoofdkerk) in Brugge (20 juni 1833). Zijn Brugse periode mocht hij een tijdlang onderbreken om in Leuven theologie te gaan studeren. Na Brugge werd hij op 15 oktober 1845 pastoor van Pittem. Toen volgden de fameuze hongerjaren. Op 3 september 1849 werd hij pastoor op de Sint-Petrus en Paulusparochie in Oostende, wat hij 32 jaar zou blijven. Hij werd daarbij op 13 mei 1872 ook deken van de nieuwe dekenij Oostende. Hij nam ontslag op 13 juni 1881 en kwam rusten in een tweewoonst in de Hogestraat in Kachtem, waar hij overleed op 1 april 1885.

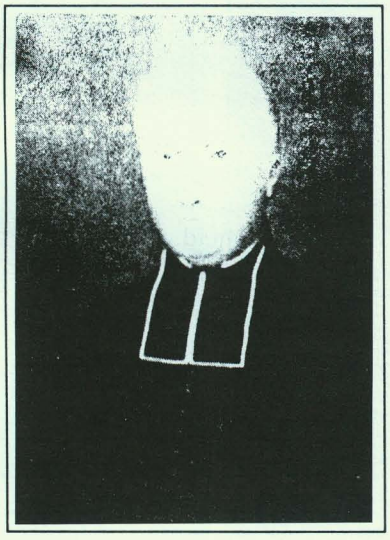

Louis De Costere

Antoon VANDROMME. *Deken Louis De Costere (1806-1885)*. - *TM*, 79, 27/3 (1987), p. 221-252.

Levensschets van den Zeer Eerweerden Heer Ludovicus De Costere..., Leuven, K. Fonteyn, 1885, 48 p.

Crispijn ---> Sint-Crispijnstraat

Crispijn en zijn broer Crispinianus zijn heiligen uit de derde eeuw van wie het graf al in de vijfde eeuw in Soissons werd vereerd. Volgens de legende waren ze gegoede Romeinse broers, die tijdens de kerkvervolging onder keizer Diocletianus (284-305) naar Soissons, in Gallië, vluchtten. Ze leerden daar het schoenmakersambt en maakten 's avonds kosteloos schoeisel voor de armen. Tijdens de dag verkondigden ze het evangelie. Omwille van hun geloof werden ze in 287 door de Romeinse prefect Rictius Varus aangehouden en gemarteld. Ze werden met een molensteen om de hals in de Aisne geworpen, maar bleven drijven. Ze werden dan maar in Soissons onthoofd (287).
Ze zijn de patroons van de leerbewerkers en worden meestal afgebeeld met schoenmakersgereedschap, een enkele keer ook met een

molensteen. Hun feestdag valt op 25 oktober.

Antoon VANDROMME. *Rond Sint-Crispijn. Patroonheilige van schoenmakers en lederbewerkers*. - *TM*, 93, 32/2 (1992), 76 p.

Daens, Adolf ---> Priester Daensstraat

Adolf Daens (Aalst 18 december 1839 - aldaar 14 juni 1907) was een sociaal en Vlaamsvoelend priester die mede aan de basis lag van het daensisme. Hij trad in 1859 in bij de jezuïeten, verliet de orde in 1871 en werd in 1873 (seculier) priester gewijd. Hij was o.a. leraar in Oudenaarde en Dendermonde, maar bekleedde na 1888 geen kerkelijke ambten meer. Hij was wel een veelgevraagd predikant.

In 1893 stelde Daens het programma op van de Christene Volkspartij, die de daensistische principes wilde toepassen. Het daensisme was een Belgische sociale en vlaamsgezinde politieke beweging die haar oorsprong vond in de houding van de conservatieve, verfranste katholieken in Aalst. Ze werden geleid door Charles Woeste en weigerden aan de christen-democraten verkiesbare plaatsen op hun katholieke lijst toe te kennen. De Aalsterse drukker Pieter Daens - broer van Adolf -, Hector Planckaert en een aantal personen uit het Ninoofse beslisten toen een autonome christen-democratische partij op te richten. Na een harde strijd tegen Woeste werd priester Daens einde 1894 tot volksvertegenwoordiger van het arrondissement Aalst gekozen. In 1902 werd hij volksvertegenwoordiger voor Brussel, maar in 1906 werd hij niet verkozen. Door toedoen van Woeste werd Daens door zijn bisschop en door Rome op de vingers getikt en in 1898 kreeg hij zelfs verbod om nog in het openbaar de mis te lezen. Even voor zijn dood verzoende hij zich met de Kerk.

De Costere, Louis: zie Costere, Louis De

Demeulenaere, Jozef ---> Jozef Demeulenaerestraat

Joseph Demeulenaere

Joseph Alfons Oscar Demeulenaere werd in Izegem geboren op 4 maart 1885 als zoon van Carolus Ludovicus en van Elisa Paulina Wallays. Hij trouwde met Candida Vanacker, die hij overleefde.

Hij was lid en van 1948 tot 1958 penningmeester van de kerkraad. Hij woonde in de Kachtemsestraat nr. 15 in Emelgem, waar hij overleed op 30 oktober 1958 en was 73 jaar.

de Montblanc: zie Montblanc, de

de Pélichy: zie Pélichy, de

Henri Dewaele

de Raet, Lodewijk: zie Raet, Lodewijk de

Dewaele, Henri ---> Henri Dewaelestraat

Henri Dewaele (Izegem 18 augustus 1880 - aldaar 24 maart 1942), socialistisch Izegems voorman, was de oudste van elf kinderen. Na zijn schooltijd (tot 11,5 jaar) werd hij achtereenvolgens spoelenmaker en koewachter, handwever en borstelhoutmaker. Ondertussen had hij ook nog de drukkersstiel geleerd. Hij trouwde in 1905 met Irma Loncke.

Dewaele speelde werkelijk een pioniersrol in het Izegemse socialisme en werd daarom verschillende keren afgedankt of uit zijn huis gezet.

Hij was socialistisch gemeenteraadslid van 1921 tot aan zijn dood en senator voor het arrondissement Roeselare-Tielt van 1925 tot 1939.

Edward Dierick

Dierick, Edward ---> Edward Dierickstraat

Eduard Dierick is de grondlegger van de Izegemse schoennijverheid en was ook dichter. Hij werd geboren in Izegem op 18 mei 1800 en overleed er op 3 februari 1875. In de Franse tijd, produceerde Izegem veel legerschoenen. De overgang naar luxeschoenen gebeurde onder impuls van Dierick. Hij is de uitvinder van de 'waterdigte', d.i. met koper genagelde schoenen, waarvoor hij op 5 januari 1830 van koning Willem I een octrooi voor de Nederlanden verkreeg. Voordien waren de zolen genaaid en daardoor niet waterdicht; de nageltjes moest hij zelf maken. De meeste schoenmakers werkten thuis voor een baas. Bij Dierick was dat anders: ze werkten in zijn atelier, waardoor ze een veel betere opleiding kregen.

Dierick was ook een belangrijke figuur in het socio-culturele leven. Hij was lid van de muziekfanfare, luitenant van het

Vrijwillig Pompierkorps van Izegem dat hij op 15 februari 1830 had helpen oprichten, deken van de verenigde schoenmakersbazen, bestuurslid van de mutualiteit De Broederliefde. In 1848 was hij medestichter van Tael en Kunst, die als belangrijkste doel het inrichten van dichtwedstrijden stelde. Hij was in 1861 stichtend lid en tot aan zijn dood voorzitter van het letterkundig genootschap Voor Tael Vereenigd, dat als lokaal 'Rozendael' had en "het verdedigen en beschaven der Moedertaal en het beoefenen der Vlaemsche letterkunde" tot doel had en waar de deelnemers gedichten of verhandelingen voorlazen. Dierick publiceerde sommige van zijn gedichten. Hij schreef ook *Mijn erfdeel*, een boekje waarin een oude vader vooraleer te sterven zijn zoon nog een aantal wijze raadgevingen meegeeft.

Het is zijn zoon Emiel die aan de basis ligt van de Vrije Vakschool, uitgegroeid tot het huidige VTI, en een *Handboek voor schoenmakerij* schreef (J. De Busschere-Bonte, s.d., 104 p.)

Alfons DE JAN. *Figuren van bij ons. Eduard Dierick, grondlegger van de Izegemse schoennijverheid.* - *TM*, jg. 1, nr. 2 (1960), p. 30-35 en nr. 3 (1961), p. 14-23 en 24-29.

Dosfel, Lodewijk ---> Lodewijk Dosfelstraat

Lodewijk Dosfel (Dendermonde 15 maart 1881 - aldaar 27 december 1925), studeerde rechten in Leuven, werd eerst advocaat aan de balie van Dendermonde en in 1910 rijksambtenaar. Al vóór de oorlog had hij een groot gezag verworven bij de katholieke vlaamsgezinden en in de Vlaamse studentenbeweging. Hij speelde een vooraanstaande rol in de vervlaamsing van het middelbaar en hoger onderwijs. In augustus 1916 aanvaardde hij uiteindelijk een benoeming tot hoogleraar aan de door de Duitsers vernederlandste Rijksuniversiteit van Gent. Hij werd daarvoor in 1918 tot een gevangenisstraf van tien jaar veroordeeld, maar in 1920 wegens ziekte vrijgelaten. In het activisme was hij een gematigde figuur, die ook na de oorlog op veel sympathie kon rekenen en een groot gezag behield. Men heeft de diepgelovige Dosfel 'het geweten van de Vlaamse Beweging' genoemd. Het Vlaamsnationalisme was volgens hem de enige redding voor zijn volk.

Dunant, Henri ---> Henri Dunantstraat

Henri Dunant (Genève 8 mei 1828 - Heiden Appenzell 30 oktober 1910) was Zwitsers bankier en filantroop. Na zijn ervaring opgedaan bij de slag van Solferino (1859) zette zich in voor de lotsverbetering van gekwetsten in oorlogstijd. Daaruit groeide het Internationale Rode Kruis, gesticht in 1863, en de Conventie van Genève (1864). Hij kreeg in 1901 de Nobelprijs voor de vrede.

Elisabeth ---> Koningin Elisabethlaan

Elisabeth van Beieren (Possenhofen 25 juli 1876 - Brussel 23 november 1965), dochter van Karel Theodoor, hertog van Beieren, trouwde op 2 oktober 1900 met Albert, toen kroonprins van België en vanaf 1909 koning. Uit het huwelijk werden drie kinderen geboren: Leopold, Karel en Marie-José.

Ze maakte zich vooral bemind toen ze tijdens de Eerste Wereldoorlog gekwetste soldaten verzorgde; van huis uit was ze vertrouwd met de geneeskunde, want haar vader was een gekend oogarts. Na de oorlog stichtte ze talrijke medische en filantropische werken. Ze gaf ook blijk van veel artistieke en wetenschappelijke belangstelling en had veel contacten met vooraanstaande kunstenaars en geleerden. Ze patroneerde de Internationale Muziekwedstrijd Eugène Isaye (eerste uitgave 1937), die in 1950 uitgebouwd werd tot de vermaarde Internationale Muziekwedstrijd Koningin Elisabeth. Ze

stichtte in 1939 de Muziekkapel Koningin Elisabeth in Argenteuil.

Gevaert, Lieven ---> Lieven Gevaertlaan

Lieven Gevaert (Antwerpen 28 mei 1868 - 's-Gravenhage 2 februari 1935) was groot-industrieel. In 1890 opende hij in Antwerpen een fotoatelier en begon hij met de produktie van fotopapier. Als overtuigd flamingant werkte hij van jongsaf mee aan de morele en economische verheffing van het Vlaamse volk. Daarvoor was materiële welvaart nodig en wilde Gevaert een volledig nederlandstalig bedrijf stichten. In 1905 werd dat bedrijf, dat toen 150 man tewerkstelde, naar Mortsel overgebracht. De volgende jaren werden wereldwijd buitenlandse depots van het fotopapierbedrijf opgericht.

Hij werkte mee aan de vervlaamsing van het middelbaar en hoger onderwijs en was in Gent medestichter op 11 april 1926 van het Vlaams Economisch Verbond waarvan hij de eerste voorzitter werd.

Gezelle, Guido ---> Guido Gezellestraat

Guido Gezelle (Brugge 1 mei 1830 - aldaar 27 november 1899), dichter, taal- en volkskundige, is volgens velen de grootste dichter die de Nederlanden gekend hebben en zeker de grootste Westvlaamse dichter. Hij werd in 1854 priester gewijd en benoemd tot leraar aan hetzelfde Klein Seminarie van Roeselare waar hij vroeger humaniora had gelopen. Zijn anticonventionele opvattingen als leraar resulteerden in een overplaatsing naar Brugge. Daar was hij o.a. een tijdlang onderpastoor. In 1872 werd hij, nu na politieke moeilijkheden, als onderpastoor naar Kortrijk overgeplaatst. Zijn laatste levensmaanden bracht hij opnieuw in Brugge door. Gezelle was niet alleen de taalvirtuoos in zijn gedichten. Hij bestudeerde ook de taalkunde, wat o.a. in zijn tijdschrift *Loquela* tot uiting kwam. Hij was ook een belangrijk volkskundige en o.a. de oprichter van *Rond den Heerd* en medestichter van *Biekorf*.

Gezelle was niet onbekend met Izegem. Hij kwam vaak te voet of per trein van Kortrijk, waar hij toen onderpastoor was. Hij was o.a. goed bevriend met Pieter Baes, de eerste priester-directeur van het college en met Leopold Slosse, onderpastoor in Izegem en later o.a. pastoor in Rumbeke, en had contacten met de familie de Pélichy.

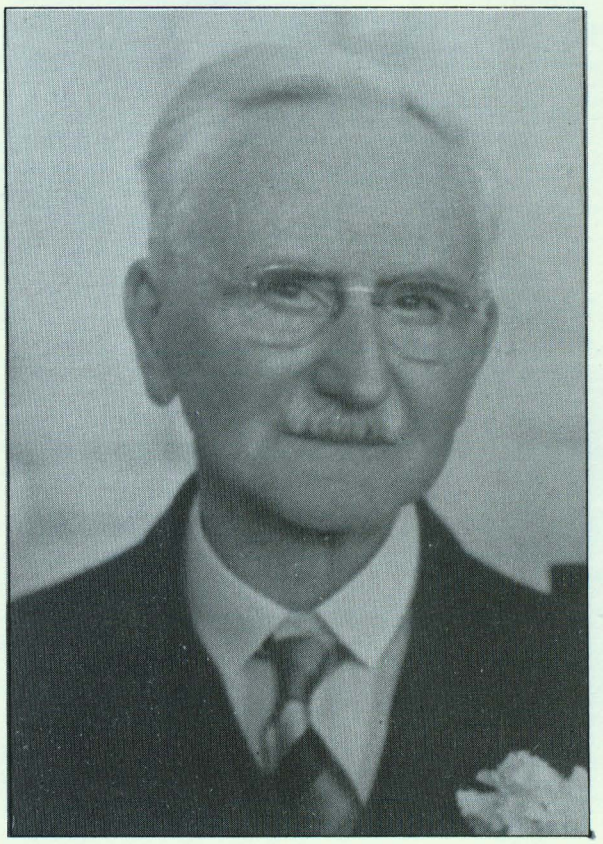

Rafaël Gilles de Pélichy

Gillès de Pélichy, Rafaël ---> Sint-Rafaëlsstraat

De Sint-Rafaëlsstraat is genoemd naar de patroonheilige van baron Raphaël Gillès de Pélichy die in de omgeving veel grond had liggen, die hij verkocht of aan het katholiek onderwijs (Sint-Rafaëlsschool) en de Kerk (Sint-Rafaëlskerk) wegschonk. Het katholiek onderwijs en dito sociale werken konden altijd op de steun rekenen van de

bewoners van Het Blauwhuis. Omwille van die verdiensten benoemde paus Johannes XXIII baron Raphaël op 24 maart 1960 tot ridder in de orde van Sint-Gregorius de Grote. Hij en zijn echtgenote kregen ook het ereteken Pro Ecclesia et Pontifice.

Rafaël is een van de zeven aartsengelen en wordt in de iconografie vaak afgebeeld met een reisstaf of een vis.

Baron Raphaël Gillès de Pélichy werd geboren in Brugge op 20 april 1875, als zoon van baron Alexandre en barones Savina van Caloen. Hij studeerde vanaf 1896 aan de Katholieke Universiteit van Leuven en behaalde het baccalaureaat (1899) en het licentiaat (1902) in de Thomistische wijsbegeerte en het licentiaat in de politieke en sociale wetenschappen (1900). Hij werd gemeenteraadslid van Sijsele, lid van het Belgisch centraal comité en van het diocesaan comité der katholieke scholen. In mei 1905 trouwde hij met Marie Anastasia de Turck de Kersbeek. Het echtpaar woonde jarenlang in bij de ouders van de barones, in Oost-Vlaanderen. Na de oorlog vestigde het gezin zich in West-Vlaanderen: in de winter in Izegem en in de zomer in Sijsele. De bouw van kasteel Ryckevelde in Sijsele - nu het Europacentrum - was vóór de Eerste Wereldoorlog niet afgeraakt en ook Het Blauwhuis moest na de oorlog hersteld worden. Baron Raphaël overleed in Izegem op 24 februari 1967.

Jean-Marie LERMYTE. *Het Blauwhuis en Izegem*. Izegem, Ten Mandere, 1988, vnl. p. 81-86.

Hilonius: zie Tillo

Jan --- > Sint-Jansstraat

a) Sint-Jan kan de apostel Johannes zijn, een van de vier evangelisten en een van de lievelingsleerlingen van Jezus. In Kachtem gaat het echter om:

b) **Johannes de Doper**, die o.a. Jezus doopte in de Jordaan en leefde als een asceet. Ten gevolge van kritiek op het huwelijksleven van koning Herodes Antipas werd hij gevangen genomen. Hij werd onthoofd toen de dochter van Herodes zijn hoofd vroeg als beloning voor haar dansen.

Johannes: zie Jan

Joris --- > Sint-Jorisstraat

Over Sint-Joris is weinig met historische zekerheid bekend. Hij zou een officier uit Cappadocië zijn geweest, die onder de Romeinse keizer Diocletianus de marteldood stierf. In de 11e eeuw pas werd hij geassocieerd met de draak. Hij zou in een geboortestreek een draak waaraan kinderen geofferd moesten worden, gedood hebben, waarna het volk zich tot het christendom bekeerde.

Hij is de patroon van de ridders, van de cavalerie, van de scouts en van de boeren.

Karel de Goede --- > Karel de Goedelaan

Karel de Goede (geboren tussen 1080 en 1086 - Brugge 2 maart 1127) was de graaf van Vlaanderen van 1119 tot zijn dood. Hij was een kleinzoon van graaf Robrecht de Fries en een zoon van de koning van Denemarken (Knoet IV). Hij werd door zijn neef Boudewijn VII, die geen rechtstreekse erfgenamen had, nog voor diens dood als opvolger aangewezen. De binnenlandse politiek van Karel de Goede was vooral gericht op de openbare vrede, waardoor hij een deel van de adel ontstemde. De familie van de Erembouds was van onvrije afkomst, maar was erin geslaagd zich in de Brugse adel te laten opnemen. Toen Karel de Goede naar aanleiding van een rechtsconflict die onvrije afkomst in het openbaar beklemtoonde, werd hij vermoord in de Sint-Donaaskerk in Brugge. De samenzwering werd geleid door Bertulf, proost van het Brugse Sint-Donaas-

kapittel en zelf een Eremboud.

Kennedy, John ---> President Kennedylaan

John Fitzgerald Kennedy (Brookline 29 mei 1917 - Dallas 22 november 1963), werd in 1960 gekozen tot president van de Verenigde Staten van Amerika. Hij was de eerste Rooms-katholiek in deze functie. Hij sloot een verdrag met de USSR (1963) na de Cubacrisis (1962) en zette zich in voor betere burgerrechten voor de zwarte bevolking. Hij zette meer in gang dan hij kon afwerken en was de president van de hoop op vrede en een nieuwe toekomst. Hij werd vermoord door Lee Harvey Oswald tijdens zijn bezoek aan Dallas.

Leopold III ---> Koning Leopold III-straat

Leopold III (Brussel 3 november 1901 - Sint-Lambrechts-Woluwe 25 september 1983) was koning der Belgen van 1934 tot 1950; in werkelijkheid niet van 1944 tot 1950, toen zijn broer Karel (1903-1983), Graaf van Vlaanderen, regent was. Hij was een zoon van koning Albert I en koningin Elisabeth. Hij trouwde in 1926 met koningin Astrid die op 29 augustus 1935 in Küssnacht (Zwitserland) verongelukte. Met haar had hij drie kinderen: Josephine Charlotte, Boudewijn en Albert. In 1941 hertrouwde hij, met Lilian Baels, dochter van de Westvlaamse gouverneur. Met haar had hij drie kinderen: Alexander, Marie-Christine en Marie Esmeralde.

Zijn huwelijk met Liliane Baels en zijn onderhoud met Hitler op 19 november 1940 te Berchtesgaden lagen aan de basis van de koningskwestie, maar al voor de Tweede Wereldoorlog waren er spanningen met politici, die de koning zijn veel te zelfstandig optreden, vooral op gebied van buitenlandse politiek, verweten. Leopold III zag zich genoodzaakt bij wet van 10 augustus 1950 de koninklijke prerogatieven over te dragen op zijn zoon Boudewijn, die de titel van koninklijke prins kreeg. Op 16 juli 1951 deed hij troonsafstand.

Maria van Bourgondiëstraat

Maria van Bourgondië (Brussel 13 februari 1457 - Brugge 27 maart 1482) was enig kind van Karel de Stoute en Isabella van Bourbon. Na de dood van haar vader op 5 januari 1477 nam ze het bewind over. Ze kreeg te maken met de Franse koning Lodewijk XI die Bourgondië wilde afnemen en met een opstand van haar onderdanen die de Bourgondische centralisatiepolitiek verwierpen. Ze moest op 11 februari 1477 het Groot Privilegie toestaan en toegeven aan het particularisme van een aantal gewesten en steden. Op 19 augustus 1477 trouwde ze met Maximiliaan van Oostenrijk, die de centralisatiepolitiek weer opnam (en in dat kader door Bruggelingen gevangen werd genomen). Maria van Bourgondië was nauwelijks 25 jaar toen ze stierf aan de gevolgen van een zware val met haar paard tijdens een valkenjacht in Wijnendale. Ze werd begraven in de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Brugge.

Martens, Dirk ---> Dirk Martenslaan

Dirk Martens (Aalst circa 1450 - aldaar 28 mei 1534), Vlaams drukker en humanist, bekwaamde zich in Venetië in de boekdrukkunst. Vermoedelijk als eerste drukker in de Nederlanden, vestigde hij zich eerst in Aalst, later ook in Antwerpen en Leuven. Hij gaf o.a. werk van Thomas Morus, Erasmus en andere humanisten uit.

Montblanc, graaf de ---> Graaf de Montblanclaan

De familie de Montblanc was eigenaar van het kasteel van Ingelmunster en had in Emelgem gronden waar nu die straat loopt. Carolus Albericus Descantons de

Montblanc (Parijs 10 mei 1785 - aldaar 30 juli 1861) erfde in 1825 al de goederen van de Baronie van Ingelmunster van Carolus, baron van Plotho. De volgende baronnen van Ingelmunster waren respectievelijk Carolus Ferdinandus (Parijs 11 mei 1832 - aldaar 1894), zijn broer Alberic Marie (Ingelmunster 2 september 1834 - aldaar 3 oktober 1914), die volksvertegenwoordiger en senator was, en Ernest Charles Descantons de Montblanc (Ingelmunster 4 november 1838 - Brussel 1 maart 1925). De volgende in de rij waren graaf Jacques de Montblanc (Meerbeke 1 november 1896 - Brussel 17 maart 1970), die tijdens de Tweede Wereldoorlog in het verzet stond, en zijn zoon Charles, die (met echtgenote) verongelukte op 16 september 1970.

Moyson, Emiel ---> Emiel Moysonstraat

Emiel Moyson (Gent 9 januari 1838 - Luik 1 december 1868), socialist en vlaamsgezind voorman, kwam via de vrijzinnige Vlaamse studentenbeweging in contact met de Gentse arbeidersbeweging. Zijn sociale gezindheid leidde toen hij twintig jaar was, tot een breuk met zijn burgerlijke familie. Daarna speelde Moyson een vrij belangrijke en veelbelovende rol in de socialistische beweging. Het is aan hem te danken dat de presocialistische arbeidersbeweging, vooral in zijn moederstad, sterk vlaamsgezind was. De Vlaamse Beweging was volgens hem geen burgerlijke, maar een volksbeweging.

Neirynck, Emiel ---> Emiel Neirynckstraat

Emiel Neirynck werd in Izegem geboren op 18 september 1839 en overleed in Ingelmunster op 20 juli 1916. Hij was textielfabrikant in Lendelede en dichter. Hij was een neef van Eduard Dierick, naar wie ook al een straat in Izegem is genoemd. Hoewel Neirynck alleen lagere school had gelopen - de gemeenteschool van de gebroeders Pollet -, las hij de meesterwerken van de Franse, Duitse, Engelse en Latijnse literatuur in de originele taal en op latere leeftijd bekwaamde hij zich in het Italiaans. Aanvankelijk werkte hij thuis bij zijn vader die kleermaker was - 'In de gouden Schaer' op de Markt -, daarna als bediende in de juteweverij Van Ooteghem in Ingelmunster. In 1886 nam hij samen met een schoonbroer een kleine jutefabriek over in Lendelede, waaruit het belangrijke textielbedrijf groeide dat tot op de dag van vandaag in handen van de familie is. Hij trouwde in 1873 met Adèle Holvoet en kreeg negen kinderen.

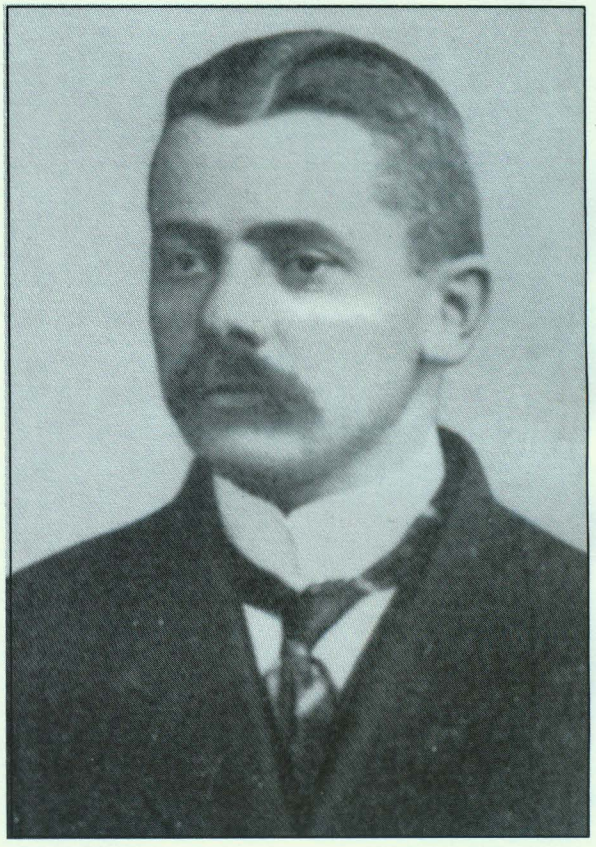

Emiel Neirynck

In zijn jeugdjaren dichtte Emiel Neirynck het populaire 'De jongen van Boos Iseghem' (1865), zijn bekendste gedicht en door zijn jonge broer Henri op muziek gezet. Hij is ook de tekstdichter van 'Het lied der Iseghemsche schoenmakersgilde' (zie *Ten*

Mandere, nr. 68, (1984), p. 99 of nr. 93, (1992), p. 67. Hij was in 1861 medestichter van Voor Tael Verenigd, waarvan zijn oom Eduard Dierick de eerste voorzitter was. Hij publiceerde in 1906 *Ernst en vreugde* bij de Roeselaarse Drukkerij Alf. Deraedt-Verhoye, privé heruitgegeven in 1964. In november 1913 werd hij plechtig gehuldigd door de Izegemse letterkundige kring De Albrecht Rodenbach's Vrienden.

A. VANDROMME. *Groten van bij ons: Emiel Neirynck (1639-1916), de dichter van "De jongen van boos Iseghem"*. - *TM*, 68, 24/1 (1984), p. 96-98.
Ook in *Ernst en vreugde*, Privé-uitgave, 1964, 223 p. is een uitvoerige biografie opgenomen, geschreven door zijn kleinzoon, dr. Michel Neirynck, toen lector aan de Katholieke Universiteit van Leuven.

Pattyn, Joseph ---> Priester Pattynstraat

Josephus Pattyn was onderpastoor in Kachtem en stichtte er later het klooster, ouderlingengesticht en de school op het Hooge. Het was zeker geen gemakkelijk man en hij kwam op verschillende plaatsen met zijn pastoor in botsing.

Hij werd op 5 februari 1812 in Bavikhove geboren als oudste zoon van Jean-Clement en Isabella Camelbeke. Hij studeerde aan het Sint-Amandscollege in Kortrijk en trad op 1 oktober 1836 binnen in het grootseminarie van Brugge. Hij werd priester gewijd op 13 juni 1840. Op 8 oktober 1840 werd hij rector van het Sint-Anna-instituut in Kortrijk, oorspronkelijk een pensionaat voor rijkere meisjes, maar door hem omgebouwd tot een krankzinnigengesticht.

Van oktober 1844 tot 30 oktober 1849 fungeerde hij als onderpastoor in Kachtem. Met zijn eerste pastoor in Kachtem, Pieter Jacob Ghekiere, kon hij het goed vinden, maar die overleed tijdens de tyfusepidemie van 1846-1848. Met opvolger Josephus Cool had Pattyn voortdurend problemen. Aan een kloostergebouw met ouderlingengesticht, weeshuis en speldenwerkersschool dacht Pattyn toen al, maar pas

Joseph Pattyn

drie jaar na zijn vertrek uit Kachtem werd dat gerealiseerd, toen op 6 december 1852 zusters uit het klooster van Anzegem zich in Kachtem vestigden.

Na Kachtem was Pattyn achtereenvolgens onderpastoor in Sint-Kruis (november 1849 - maart 1854) en in Ichtegem (maart 1854 - september 1865). Daarna was hij tot november 1868 'proost' van de nieuwe parochie Veldegem, een gehucht van Zedelgem; dat betekende zoveel als pastoor, hoewel hij die titel niet mocht dragen. Daar kon hij zich tenvolle ontplooien: hij bouwde er een kerk, een pastorij en een school en zorgde voor een bloeiend verenigingsleven. Na drie jaar kwam ook aan deze periode een

einde. Pattyn werd nu officieel priester-koster, maar in werkelijkheid ook bestuurder van de zondagscholen in Ieper. In deze functie overleed hij in Ieper op 16 november 1883.

Erik PATTYN. *Priester Josephus Pattyn, stichter van het klooster van Kachtem. - Ten Mandere*, nr. 98 (1994), p. 3-32.

Pélichy, baron de ---> Baron de Pélichy-straat

In feite werd hiermee **priester Joseph de Pélichy** bedoeld. Hij werd op 15 april 1809 in Brugge geboren, als enige zoon - hij had nog een oudere zus - van baron Jean (die burgemeester van Brugge werd) en Marie Josephine van Huerne. Op 9 juni 1838 werd hij priester gewijd. Van 1836 tot 1839 was hij leraar Frans in Brugge. Op 27 september 1839 kwam hij tot zijn dood inwonen in de door zijn grootvader opgerichte Avé Maria. Hij overleed in Izegem op 28 juli 1882. Hij werd begraven op 1 augustus en de hele plechtigheid, van kerkdienst tot teraarde-bestelling, duurde drie uur: van half elf tot half twee. Kort na zijn dood werd een straat naar hem genoemd. Al in de jaren 1870 was o.a. sprake van het doortrekken van de Nieuwstraat tot aan de Krekelstraat. Dat werd de de Pélichystraat, die samen met het Nieuw Kwartier werd aangelegd in 1881-1882.

De naam van Joseph de Pélichy blijft aan het Izegemse katholieke onderwijs verbonden. Hij was niet de stichter van de Avé Maria, maar wel de uitbouwer ervan. We vernoemen daarbij ook de bouw van de zgn. Gouden Kapel. Het totstandkomen van het Sint-Jozefscollege is wel volledig aan hem te danken, want hij kocht in 1867 aan de toenmalige rand van de stad een bouwvallig boerderijtje van bijna twee hectare aan. Daar kwam het Sint-Jozefscollege, dat naar zijn patroonheilige werd genoemd.

Jean-Marie LERMYTE. *Het Blauwhuis en Izegem*. Izegem, Ten Mandere, 1990, vnl. p. 54-58.
Adrien VANDERHEEREN. *100 jaar geleden*

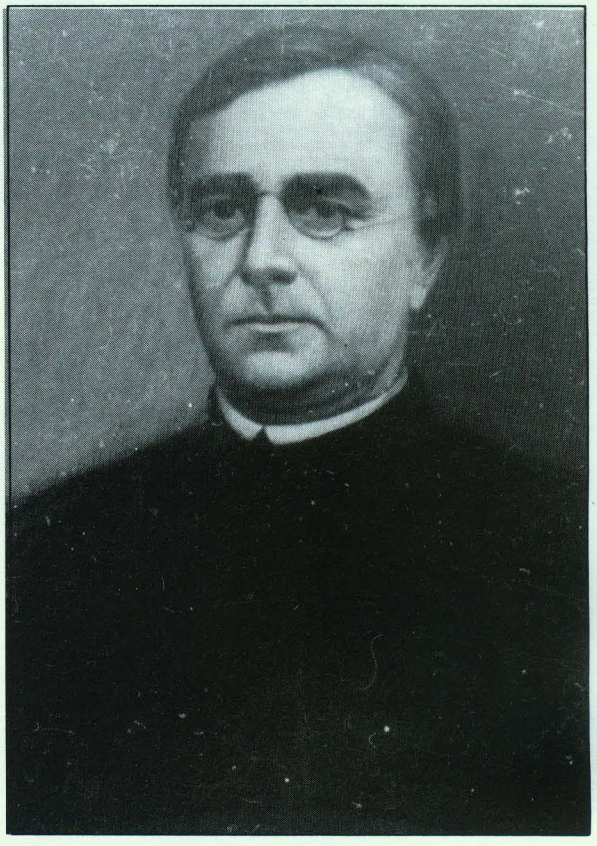

Joseph de Pélichy

stierf E.H. Joseph de Pélichy. - *TM*, 64, 22/3 (1982), p. 234-241.

Petrus: zie Pieter

Pieter ---> Sint-Pietersstraat

Sint-Pieter of Sint-Petrus was één van de twaalf apostelen en werd door Jezus Christus aangesteld als hoofd van de kerk, als eerste paus dus. Petrus (= rots) heette aanvankelijk Simeon, was visser en broer van apostel Andreas. Samen met Jacobus en Johannes was hij een van de drie bevoorrechte leerlingen. Hij stierf de marteldood in Rome, volgens de overlevering op een omgekeerd kruis, tijdens keizer Nero (64-67).

Zijn attributen zijn meestel de sleutels (van het koninkrijk) en de haan: hij verloochende Christus drie keer voor de haan kraaide. Zijn feestdag valt - met Paulus - op 29 juni.

De straat dankt haar naam aan het feit dat zich op de hoek met de Meensestraat de brouwerij St.-Pieter bevond en verder in de straat de herberg De Oude Sint-Pieter stond.

Raet, Lodewijk de ---> Lodewijk de Raetlaan

Lodewijk de Raet (Brussel 17 februari 1870 - Vorst 24 november 1914) werd door zijn talrijke publicaties de grondlegger van de zgn. economische richting in de Vlaamse Beweging. De economische opgang van Vlaanderen was voor hem een noodzakelijke voorwaarde voor de versterking van de politieke en culturele macht van Vlaanderen. Hij pleitte daarom ook voor de vernederlandsing van de Rijksuniversiteit van Gent. De meeste van zijn geschriften werden gebundeld onder de titel *Over Vlaamsche Volkskracht*, 3 delen, 1906-1913. Naar hem werd de Stichting-Lodewijk de Raet genoemd.

Rodenbach, Albrecht ---> Albrecht Rodenbachstraat

Albrecht Rodenbach (Roeselare 27 oktober 1856 - aldaar 23 juni 1880), Vlaams voorman en schrijver, studeerde aan het Klein Seminarie in Roeselare. In het schooljaar 1874-1875 zat hij in de Poësis. Die klas moest volgens de traditie het feest van de superior organiseren. Rodenbach dichtte toen (een van de versies van) 'Het Lied der Vlaamse Zonen' dat op muziek werd gezet door Johan De Stoop. De leerlingen hadden besloten dit feest op zijn Vlaams te vieren, maar dat mocht niet van de superior. Het resultaat was de Grote Storinge (24-28 juli 1875), een studentenrevolte, en het wegsturen van Julius Devos, 'de eerste blauwvoetmartelaar'. In feite was de hoofdfiguur van de Blauwvoeterij in Roeselare Rodenbach.

Rodenbach ging in 1876 rechten studeren in Leuven. Hij was dichter en toneelschrijver (o.a. *Gudrun*), maar ook Vlaams studentenleider. In 1877 werd op de tweede landdag van de studentenbonden van het Vlaamse land de Algemene Studentenbond gesticht, waarvan Rodenbach tot hoofdman (= voorzitter) werd gekozen. In 1909 werd in Roeselare zijn standbeeld ingehuldigd.

Victor Saelen

Saelen, Victor ---> Victor Saelenstraat

Victor Saelen werd op 10 oktober 1860 geboren in Beveren-Roeselare. Hij studeerde aan het Klein Seminarie in Roeselare, maar moest wegens ziekte zijn studie afbreken. Toen hij al als onderwijzer fungeerde, behaalde hij het diploma voor de Centrale Examencommissie in Gent.

Hij was tot 1 mei 1884 enkele maanden hulponderwijzer in de vrije school van Komen ten Brielen en werd nog tijdens de

schoolstrijd hulponderwijzer in de aangenomen jongensschool van zijn geboortedorp. Hij trouwde op 1 oktober 1895 met Elisa Vandoorne, die van Kachtem was. Op 30 september 1897 nam hij ontslag om hoofdonderwijzer van de gemeenteschool in Kachtem te worden. Die werd toen weer opgestart en nam de plaats in van de vrije school. Victor Saelen was een overtuigd katholiek, die op het einde van zijn leven het ereteken Pro Ecclesia et Pontifice kreeg.

Onder zijn stuwkracht ontstond in Kachtem in 1905 de muziekvereniging Vrede en Eendracht. Hij was er de dirigent van tot 1919, voorzitter tot 1933 en erevoorzitter tot aan zijn dood. Hij stierf in Kachtem op 22 juli 1953.

André SAELEN. *De Koninklijke Muziekmaatschappij Vrede en Eendracht. - Ten Mandere*, nr. 47 (1977), p. 1-37.
Jean-Marie LERMYTE in *Rollariensia*, XV (1983-'84), p. 178-179.

Schuman, Robert ---> Robert Schumanstraat

Robert Schuman (Luxemburg 29 juni 1886 - Scy-Chazelles, bij Metz, 4 september 1963), Frans staatsman, was een van de grondleggers van de Europese gemeenschap. Hij studeerde rechten in Duitsland en Frankrijk. Hij was tussen 1946 en 1956 minister van financiën, premier (november 1947 - juli 1948), minister van buitenlandse zaken en minister van justitie. Hij toonde zich in zijn buitenlandse politiek een groot voorstander van de Europese eenwording. Hij ligt aan de basis van de vorming van de Europese Gemeenschap van Kolen en Staal (1951), het embryo van de huidige Europese Unie. Hij was van maart 1958 tot september 1963 lid, voorzitter en erevoorzitter van het Europese parlement.

Sebastiaan ---> Sint-Sebastiaanslaan

We weten dat Sebastiaan onder Diocletianus de marteldood stierf. De volgende gegevens zijn historisch minder zeker. Hij zou een officier van de keizerlijke lijfgarde in Rome geweest zijn, die om zijn christelijk geloof op bevel van deze Romeinse keizer met pijlen werd beschoten, maar door de zorgen van een christelijke weduwe herstelde; hij werd vervolgens opnieuw gevangen genomen en met knuppels doorgeslagen.

Sint-Sebastiaan werd aanroepen tegen de pest en is de patroonheilige van de boogschutters en de kruisridders. Zijn feestdag valt op 20 januari.

De naam heeft te maken met de Sint-Sebastiaansgilde, een handbooggilde.

Sint-Amand: zie Amand
Sint-Antonius: zie Antonius
Sint-Crispijn: zie Crispijn
Sint-Jan: zie Jan
Sint-Joris: zie Joris
Sint-Pieter: zie Pieter
Sint-Rafaël: zie Gilles de Pélichy, baron Raphaël
Sint-Sebastiaan: zie Sebastiaan
Sint-Tillo: zie Tillo

Snellaert, Ferdinand ---> Ferdinand Snellaertstraat

Ferdinand Snellaert (Kortrijk 21 juli 1809 - Gent 3 juli 1872), arts, schrijver en Vlaams voorman, behoorde tot de belangrijkste figuren van de Vlaamse herleving na 1830. Hij was o.a. medestichter van De Tael is gansch het Volk (1836) en van het Willemsfonds (1851). Hij was samen met Ph. Blommaert de initiatiefnemer van het Vlaams Petitionnement van 1840, waarbij voor het eerst Vlaamse eisen aan het parlement werden voorgelegd. Hij nam ook het initiatief tot de organisatie van het eerste Nederlandsch Taal- en Letterkundig Congres (in Gent), een ontmoetingsplaats tussen Nederlanders en Vlamingen. Hij was rapporteur van de zogenaamde Grievencommissie (1856), gesticht "teneinde maatregelen op te zoeken en aan

het Staatsbestuur aan te wijzen, bekwaam om de ontwikkeling der Nederduitsche letterkunde te verzekeren en om het gebruik der Nederduitsche taal te regelen in hare betrekkingen met verschillige gedeelten van het openbaar bestuur". Hij schreef heel wat werken over de nederlandstalige letterkunde en gaf ook Middelnederlandse teksten en volksliederen uit.

Spruytte, Odiel ---> Odiel Spruyttestraat

Odiel Spruytte werd in Rumbeke geboren op 4 juni 1891. Na zijn lager onderwijs studeerde hij aan het Klein Seminarie van Roeselare waar hij primus perpetuus was. Hij werd priester gewijd in 1916. Na de oorlog mocht hij in Leuven een tijdlang theologie studeren. Op 8 oktober 1921 werd hij benoemd tot proost van de sociale werken in Izegem. Hij zag er tegen op, want hij was veeleer een theoreticus dan een man van de praktijk. Hij wilde de arbeiders in een ruime beweging van Vlaamse en sociale volksontwikkeling betrekken. Omdat hij tegen het engere syndicale standpunt was, kwam hij in botsing met de twee grote Izegemse tenoren in de christelijke arbeidersbeweging, met name Henri D'Artois en Emiel Allewaert. Het kwam n.a.v. de 11 juliviering van 1925 tot een open conflict tussen het Izegemse Guldensporencomité en de Gilde, maar ook binnen de Gilde zelf kwam er een alternatief christelijk arbeiderssyndicaat tot stand, met Jules Declercq en Frans Dewulf. Spruytte hield zich hierbij op de achtergrond - hoewel zijn standpunt duidelijk gekend was - en werd op 3 augustus 1925 op eigen verzoek overgeplaatst.

Na een maand in de vakschool van Oostende gestaan te hebben, werd hij begin september 1925 tot onderpastoor in Zwevegem benoemd. Het was voor hem het hoogtepunt in zijn loopbaan. Hier kon hij zich ontplooien en veel artikels schrijven. Volgens Spruytte waren katholicisme en nationalisme in de bestaande katholieke partij niet te

Odiel Spruytte

verenigen en hij ging de weg op van het radicaal Vlaams-nationalisme en antibelgicisme. Hij opteerde ook steeds meer voor een autoritaire staat. Door toedoen van een aantal tegenstanders werd hij in april 1934 overgeplaatst naar Wervik, waar hij zich niet kon aanpassen en ziek werd. Op 30 april 1935 werd hij onderpastoor benoemd in het landelijke Slijpe, waar hij onmiddellijk botste met de pastoor. Odiel Spruytte stierf er op 23 november 1940. Hij was pas 49 jaar.

Pieter Jan VERSTRAETE. *Odiel Spruytte. Een priesterleven in dienst van het Vlaams Nationalisme*. Antwerpen, De Nederlanden, 1990, 382 p. Over de periode van Spruytte in Izegem ook: IDEM. *Odiel Spruytte, Vlaams strijder en sociaal werker in Izegem (1921-1925)*. - *TM*, 65, 23/1 (1983), p. 61-76. Een aantal gegevens zijn ook te vinden in Jean-Marie LERMYTE. *Geworteld en vertakt*. Izegem, 1988.

Streuvels, Stijn ---> Stijn Streuvelsstraat

Stijn Streuvels, pseudoniem van Frank Lateur (Heule 3 oktober 1871 - Ingooigem 15 augustus 1969) is een van onze grootste Vlaamse schrijvers geweest. Hij was een neef van Guido Gezelle en was van 1891 tot 1905 bakker in Avelgem. Als autodicact leerde hij Duits, Engels, Deens en wat Russisch, wat hem in staat stelde die buitenlandse literatuur te lezen. Hij werd lid van de Van-Nu-en-Straks-groep. Vanaf 1905, toen hij zich in het Lijsternest - sedert 1980 Streuvelsmuseum - in Ingooigem vestigde, leefde hij van de pen. Zijn inspiratie vond hij in het Zuidwestvlaamse platteland. Aanvankelijk speelden de blinde natuurkrachten een grote rol in zijn werk, later ging het om een meer evenwichtige strijd tussen natuur en mens. Meesterwerken zijn *De Vlaschaard* (1907) en de novelle *Het leven en dood in de ast* (1926)

Tillo ---> Sint-Tillostraat

Sint-Tillo - plechtstatiger (en ouderwetser) Sint-Hilonius - zou Izegem in de zevende eeuw gekerstend hebben. Hij leefde van 610 tot 702. Hij zou van Saksische afkomst geweest zijn, maar nog tijdens zijn jeugd vestigden zijn ouders zich in het Torhoutse. Op vijftienjarige leeftijd werd hij geroofd en in Parijs als slaaf verkocht. Het was Sint-Elooi, die op dat moment de muntmeester was van de Merovingische koning Dagobert I, die hem toen vrijkocht. Sint-Tillo leerde aan hem het beroep van edelsmid en werd door hem bekeerd. In 641 werd zijn weldoener bisschop van Noyon-Doornik. Sint-Tillo volgde hem een tijdje op als muntmeester, maar werd priester en kort daarop door Sint-Elooi voor bekeringswerk naar Vlaanderen geroepen, want hij kende de taal. Sint-Tillo was in de jaren 650 in de streek actief. Na de dood van Sint-Elooi ging hij in 659 naar Solignac (bij Limoges, in de Auvergne); dat klooster was door Sint-Elooi

gesticht en Sint-Tillo was er al in 632 geweest. Een jaar later werd hij kluizenaar in de Auvergne. In 675 werd hij op de top van een berg ontdekt en door de dorpsbewoners naar het dorp gebracht. Daar, in Brageac (in de Auvergne), nam hij de leiding van een vervallen klooster dat hij opnieuw inrichtte. Omstreeks 695 ging hij met enkele monniken van daar naar het klooster van Solignac. Al in die tijd werden wonderen aan Sint-Tillo toegeschreven. Wars van alle publiciteit, vroeg en kreeg hij van de abt een eigen kluis drie kilometer verwijderd van het klooster.

Valère Vanden Bogaerde

Hij stierf er op 6 januari 702 en werd de volgende dag door de bisschop van Limoges begraven.

Antoon VANDROMME. *Monumenta Tillonis*. - TM, 59, 21/1 (1981), p. 3-39.

Timmermans, Felix ---> Felix Timmermansstraat

Felix Timmermans (Lier 5 juli 1886 - aldaar 24 januari 1947), schrijver, schilder en tekenaar, schreef meestal over zijn geboortestreek, maar een aantal werken overstijgen de heimatliteratuur. *Pallieter* (1916), maakte hem op één slag beroemd; een ander bekend werk is *Boerenspalm* (1935).

Vanden Bogaerde, Valère ---> Burgemeester Vandenbogaerdelaan

Florent Ver Eecke

De eerste Izegemse burgemeester na de onafhankelijkheid was Joseph Vanden Bogaerde. Hij werd in Kortrijk geboren op 26 april 1793. Aan zijn burgemeesterschap kwam vlug een einde, want hij overleed in Kortrijk al op 21 juli 1832.

Het is nochtans niet naar hem dat de laan werd genoemd, maar naar zijn kleinzoon **Valère Vanden Bogaerde**, geboren in Izegem op 9 mei 1855 en er schielijk overleden op 21 oktober 1904. Van 1891 tot 1900 was hij provincieraadslid voor de katholieke partij en daarna tot aan zijn dood volksvertegenwoordiger. Hij werd in 1895 gemeenteraadslid en schepen van Izegem. Een Koninklijk Besluit van 2 juli 1900 benoemde hem tot burgemeester. Ook zijn burgemeesterschap was dus van korte duur. Tijdens zijn burgemeesterschap werd de elektriciteitscentrale en de nijverheidsschool gebouwd.

Treurbloemen gestrooid op het graf van Mijnheer Valère-Jules-Emile Van den Bogaerde (...) op 26 October 1904. Izegem, A. Nonkel & Zoon, 1904, 14 p.

Ver Eecke, Florent ---> Pater Ver Eeckestraat

Missionaris Florent Ver Eecke werd op 4 augustus 1882 in Ledegem geboren. Hij trad in bij de Missionarissen van Scheut en werd op 12 juli 1908 priester gewijd. Op 8 september 1908 vetrok hij naar China. Na 37 jaar zendelingschap werd hij gevangen genomen en tijdens een langdurige opsluiting gemarteld. Ook een hersenspoeling kon hem zijn roeping niet doen opgeven. Lichamelijk gebroken en uit China verbannen, keerde hij in 1952 naar huis terug. Hij stierf op 13 augustus 1962 in Torhout, waar hij op rust was.

Omer TANGHE. *Hun stem in steen. Westvlaamse Missionarisroute*, p. 60-61.

Vermeylen, August ---> August Vermeylenstraat

August Vermeylen (Brussel 12 mei 1872 - Ukkel 10 januari 1945), letterkundige en kunsthistoricus, was hoogleraar in de kunstgeschiedenis en de Nederlandse letterkunde aan de Vrije Universiteit van Brussel en de Rijksuniversiteit van Gent. Hij werd in 1930 de eerste rector van de vernederlandse Gentse universiteit. Hij was betrokken bij de oprichting van het tijdschrift van *Van Nu en Straks*. Van hem is de gekende leuze: "Wij willen Vlamingen zijn om Europeërs te worden".

Verriest, Hugo ---> Hugo Verrieststraat

Hugo Verriest (Deerlijk 25 november 1840 - Ingooigem 27 oktober 1922) was een van de leidende figuren van het cultuurflamingantisme. Hij studeerde aan het Klein Seminarie van Roeselare, waar hij in de Poësis (1857-'58) Guido Gezelle als leraar had. Hij zou later met hem vele jaren heel goed bevriend blijven. Nadat hij vanaf september 1864 priester-leraar was aan het Brugse Sint-Lodewijkscollege , was hij leraar en een tijdlang surveillant aan het Klein Seminarie van Roeselare. Hij werd er als leraar van de Poësis benoemd in september 1867 en als retoricaleraar in 1873. Een van zijn retoricaleerlingen in 1875-'76 was Rodenbach. In 1877 werd hij directeur van een nonnenklooster in Heule, in 1878 principaal van het college van Ieper, in 1888 pastoor te Wakken en in 1895 pastoor in Ingooigem; al in 1913 ging hij op rust.

Verriest was een veelgevraagde spreker. Van Verriest is de welbekende spreekbeurt over het thema "Eertijds heeft er een volk bestaan" - op 26 december 1872 gehouden voor de Westvlaamsche Bond voor Taal en Volk - en de leuze "Dat volk moet herleven". Hij had een grote invloed op de Vlaamse studentenbeweging. Van 1877 tot 1881 leidde hij het studententijdschrift *De Vlaamsche Vlagge*; In zijn Ieperse tijd stichtte hij de geheime pressiegroep De Swighende Eede. Verriest is o.a. auteur van *Twintig Vlaamsche Koppen* (2 delen, 1901).

Vervaeke, Ferdinand ---> Ferdinand Vervaekestraat

Fernandus Vervaeke werd op 29 oktober 1817 in Pittem geboren in het landbouwersgezin van Josephus en Sophia Verstraete. Ook hij werd landbouwer, maar bleef ongehuwd. In 1845 werd hij lid van de kerkraad van Emelgem, waarvan hij van 1845 tot 1849 penningmeester en van 1851 tot 1859 secretaris was. Hij was gemeenteontvanger van Emelgem, tot hij na de dood van Petrus Eeckhout in gemeenteraadszitting van 21 maart 1851 tot gemeentesecretaris werd benoemd (de benoeming werd definitief op 23 juli 1852). Hij werd ook gemeentesecretaris van Kachtem. Beide functies oefende hij uit tot zijn dood in Emelgem op 30 no-

vember 1859.

Bij testament van 26 augustus 1858 schonk hij na zijn dood zijn hoeve aan het armbestuur (zie Raf HERMAN, *Bronnenverzameling tot de Sint-Pieterskerk te Izegem*, 1979, p. 95). De naar hem genoemde straat loopt door die grond.

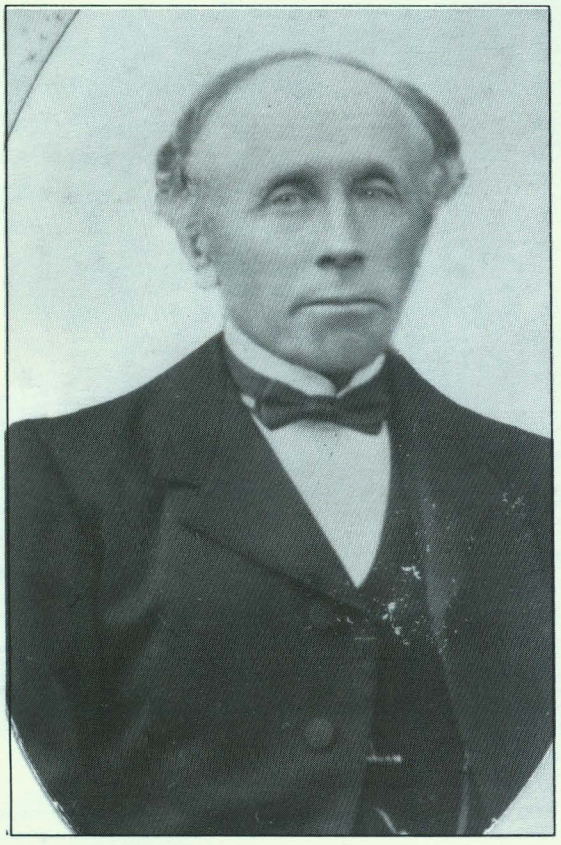

Désiré Devisschere

Visschersdreef

Deze dreef zou eigenlijk Devisscheresdreef moeten zijn. De straat werd getrokken door de landerijen van een hoeve die eigendom was van Johannes Ameye-De Gheus en later van Cyriel Van Overberghe, maar waar zich Désiré Devisschere met zijn echtgenote kwam vestigen.

Désiré Devisschere werd in Ardooie geboren op 10 september 1850. Hij trouwde op 7 juni 1883 in Tielt met Virginie Vanquaethem, die op 18 september 1845 in Tielt werd geboren. Hij overleed in Izegem op 30 september 1934. Zijn dochter Alice Devisschere trouwde op 20 september 1919 met steenbakker Jules Vandeputte (Izegem 17 juli 1889 - 28 september 1968), die schepen van Openbare Werken werd in Izegem.

Met dank aan mevrouw Genoveva Vandeputte.

Wantje Pietersstraat

Deze straat werd getrokken door de gronden van Johannes Vandeputte, een zoon van Petrus ofte Pieter. Wantje was de vervorming van Johannes, vandaar Wantje van Pieter of Wantje Pieters.

Petrus Jacobus Vandeputte werd in Izegem geboren op 25 december 1790 en overleed op 20 maart 1878. Hij trouwde met Dorothea Verstraete (Emelgem 1792-1915).

Johannes Vandeputte werd in Izegem geboren op 29 september 1825 en overleed er op 13 maart 1924. Hij bleef ongehuwd. Hij stierf, bijna honderd jaar oud, in zijn zetel die in brand was geraakt ten gevolge van het roken van zijn pijp.

Met dank aan mevrouw Genoveva Vandeputte.

[1] Zelfs Jan Vandromme heeft een erratum nodig in zijn *Bijdrage tot de toponymie van Izegem*. In dl. II, p. 280 heeft hij het over de *Camiel-Ameyestraat*, maar in dl. II, p. 365, schrijft hij bij de errata: *Was niet de wijnhandelaar Ameye-Dobbelaere maar een schepen van de stad op het einde van vorige eeuw, nl. C. Ameye-De Gheus, die talrijke goede werken deed*. De tijdsaanduiding is weinig correct en een verwijzing naar het burgemeesterschap zou beter zijn geweest.

Ten Mandere, nr. 101 (1995), jg. 35/1

DE GEMEENTERAADSVERKIEZING VAN 9 OKTOBER 1994 EN DE SAMENSTELLING VAN HET OCMW[1]

Jean-Marie Lermyte

De voorbije periode (1989-1994)

We brengen eerst nog eventjes de tweestrijd voor het burgemeesterschap in herinnering: SP'er Willy Verledens volgde op 5 maart 1992 partijgenoot Robert Vanlerberghe na een strijd die al onmiddellijk na de verkiezingen van 1988 was ingezet. Daardoor gebeurden er enige verschuivingen. SP-voorzitter Frank Duhamel werd schepen; de nieuwe SP-voorzitter werd Marc Vanlerberghe, zoon van Robert. Als gemeenteraadslid werd Robert Vanlerberghe in 1992 opgevolgd door Kachtemnaar Walter Hostyn.
In de loop van de voorbije legislatuur ontstond er ook nogal wat deinig rond de Kachtemnaar Marnix Desmet en vooral rond Leo Belaen.

Desmet kreeg het aan de stok met Raf Leenknecht, de stichter en mentor van Gemeentebelangen. In oktober 1992 brak hij met zijn partij. Nadat hij een jaar als onafhankelijk kandidaat zetelde, stapte hij in oktober 1993 naar de CVP over[2]. Hij kwam nochtans niet op bij de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 1994.

Van Leo Belaen kondigde de pers al in oktober 1993 aan dat hij naar Gemeentebelangen ging overstappen[3]. Hij was sedert juni 1984 CVP-gemeenteraadslid, eerst als opvolger van Gaby Eeckhout. Hij was van februari 1988 tot juni 1993 voorzitter van het gemeentelijk ACW (de overkoepeling van de afdelingen Izegem-Emelgem en Kachtem) en van april 1989 tot juni 1993 van het ACW in Izegem. In het voorjaar van 1993 kwam het tot een meningsverschil met het ACW en de CVP. Hij ondervond te veel de rivaliteit met de leden van het Dagelijks Bestuur van het ACW die wilden dat rijzende ster Gerda Mylle de CVP-lijst zou aanvoeren bij de volgende verkiezingen. Mylle behoorde niet alleen tot de ACW-vleugel, ze was bovendien ook de lokale CVP-voorzitster. Tijdens de stemming in het hoofdbestuur, op 10 december 1992, verloor hij met 20 stemmen tegen 21 van Mylle. Volgens Belaen zou daarbij aan stemmingmakerij gedaan zijn en werd de afspraak om de uitslag nog niet te laten uitlekken door de tegenpartij niet gerespecteerd. De vraag is hoe die uitslag kon verzwegen worden. In de hele polemiek die daarop in de pers volgde kwam het argument van de bekwaamheid blijkbaar nooit openbaar aan bod. Hij nam ontslag als ACW-voorzitter en zetelde eerst als onafhankelijk gemeenteraadslid[4]. Al in oktober 1993 werd meegedeeld dat hij in oktober 1994 op de lijst-Gemeentebelangen zou staan. Sedert begin 1995 is hij officieel gemeenteraadslid voor deze partij.

De lijsten

In 1994 namen 8 lijsten deel aan de gemeenteraadsverkiezingen. Het Vlaams Blok en POMM deden voor het eerst mee. POMM, Politiek op Mensenmaat, trad aan als jongerenpartij . De twee nieuwe lijsten en Agalev dienden een onvolledige lijst in.

nr.			
4	Volksunie	AGALEV	19 (op 23)
5	Vlaams Blok	GB	14 (met inbegrip van Leo Belaen, voordien CVP)
6	VLD (voordien de PVV)		
7	CVP		
11	SP	POMM	23 (op 23)
12	AGALEV		
21	Gemeentebelangen		
22	POMM		

Dit was de uitslag
Geldige stemmen 17.736

	VU	VLBL	VLD	CVP	SP	AGALEV	GB	POMM
volledige	283	402	463	867	737	412	220	108
onvoll.	2273	271	1702	3573	4109	455	2349	301
totaal	2556	673	2165	4440	4846	867	2569	409

De 29 zetels werden over dezelfde vijf partijen als in 1988 verdeeld. De SP en de VLD wonnen elk één zetel, de coalitiepartners VU en GB verloren er elk een.

	1994	1988
VU	4	5
VLD	3	2
CVP	9	9
SP	9	8
GB	4	5

Hoewel de CVP zich ook nu nogal als blok profileerde, toch bestaat de partij eigenlijk uit drie 'standen': het ACW, het NCMV en de Boeren. Ze telden respectievelijk 15, 10 en 4 kandidaten. We duiden bij de kandidaten verder aan aan bij welke groep ze aanleunden.

Op de 198 kandidaten waren er in vergelijking met 1988 132 nieuwe kandidaten (Leo Belaen niet meegerekend). De vernieuwing was als volgt over de partijen verdeeld:

VU	17
Vlaams Blok	7 (op 7)
VLD	21
CVP	18
SP	14

In vergelijking met 1988 stonden meer dan twee keer zoveel vrouwen op de lijsten: toen 28, nu 62. Drie vrouwen waren zelfs lijsttrekker: Greta Wullaert bij het Vlaams Blok, Gerda Mylle bij de VCP en Carine Duyck bij Agalev. Gespreid over de partijen:

	1994	1988
VU	8	7
Vl. Blok	2	-
VLD	8	5
CVP	8	6
SP	9	5
AGALEV	11	2
GB	7	3
POMM	9	-

Dit waren de persoonlijke resultaten. In vetjes staan de namen van de 29 mensen die aanvankelijk gekozen waren; dat betekent niet dat ze allemaal zetelen, maar daar gaan we verder op in. Tussen haakjes staan de resultaten in 1988 behaald.

De gemeenteraad van Izegem. V.l.n.r.:
Eerste rij: Herman Jonckheere, Frank Duhamel, André Meurisse, Gerda Mylle, burgemeester Willy Verledens, stadssecretaris Daniël Charlier, Thierry De Guffroy, Didier Vandeputte en Emiel Vandeputte.
Tweede rij: Geert Leenknecht, Jos Vande Walle, Donald Horré, Mauricette Deblauwe, Jenny Vandevoorde, Leona Declercq, Dirk Van Walleghem, Nadia Staes, Jan Maertens, Frans Vroman en Erik Vandewalle.
Derde rij: Carlos Lagae, Piet Seynaeve, Geert Bourgeois en Marc Vanlerberghe.
Vierde rij: Christophe Spriet, Eddy Lecluyse, Noël Vansteeland en Joris Claeys.

4 VU

Geert Bourgeois 1493 (1652)
Jan Maertens 468 (495)
Renata Blondeel 411 (449)
Hein Depoorter 326
Jan Verbeke 411 (265)
Bart Rommel 276
Tineke Bouckaert 238
Luc Picavet 207
Rik Baert 264 (236)
Lieve Vansteenkiste-Pynket 309
Hans Samyn 222
Cecilia Vens-Demuynck 244 (269)
Jan Hoorne 275
Veerle De Gussem 254
Karol Moeyaert 277
Ivan Bourgeois 243
Nele Brabant 280
Pol Heldenbergh 290
Liliane Desseyn 207
Bart Bruyneel 189
Björn Wullaert 193
Jean Pierre Depoortere 180 (155)
Frits Verhaeghe 239 (208)
Lucas Terryn 222 (221)
Wilfried Lagae 358
Willy Doop 281

Bernard Depoorter 425 (556)
Piet Seynaeve 483 (623)
Erik Vandewalle 765 (816)

5 Vlaams Blok

Greta Wullaert 171
Eddy Vandemoortele 86
Stefaan Sintobin 97
Franz Verscheure 78
Giles Delaere 69
Christine Vantieghem 84
Guido Derieuw 115

6 VLD

Eddy Lecluyse 550 (516)
Christophe Spriet 571 (369)
Mieke Houthoofd 297
Fernand Decock 176 (160)
Guy Daenens 144 (138)
Michiel Verhelst 172
Bjorn Verlinde 138
Charlotte Petillion 190
Hans Decoopman 166
Jos Deboosere 129
Suzy Verscheure 124
Anne-Mieke Vansteelant 112
Rudy Pattyn 87
Pascal Verfaillie 105
Rita Demynck 97 (123)
Dirk Dumoulein 105
Luc Kemp 99
Hans Vanrobaeys 122
Guido Geldof 85
Geert Duyck 99 (107)
Anne Vansteenkiste 108 (126)
Vincent Decock 85
Jeannine Pattyn 85
Mario David 89
Bernard Vanluchene 122
Ivan Sap 84
Annemie Buyse 100
Patrick Sercu 212
Noël Vansteeland 438 (270)

7 CVP

Gerda Mylle (ACW) 1219 (595)
Herman Jonckheere (NCMV) 611 (959)
Thierry De Guffroy (B) 693 (640)
Donald Horré (ACW) 507
Jos Vande Walle (NCMV) 413 (225)
Mauricette Deblauwe (ACW) 678
Joris Claeys (NCMV) 578
Yolande Dewever-Deceuninck (NCMV) 276
Ria Desplenter-Oosterlinck (B) 498
Geert Vermeersch (ACW) 367
Etienne Maertens (ACW) 398 (371)
Viviane Deleu (NCMV) 494
Nico Vanderheeren (ACW) 357
Frans Vroman (ACW) 788 (730)
Filip Gevaert (NCMV) 389 (250)
Bart D'Artois (NCMV) 285
Luc Verhaeghe (ACW) 364
Kurt Bouckhout (B) 409
Rik Vanhauwaert (ACW) 329 (275)
Nick Vanhaverbeke (ACW) 357
Wilfried Taeymans (NCMV) 480
Jan Eeckhout (NCMV) 561
Dirk Van Walleghem (ACW) 579 (684)
Lucienne Folens-Lioen (ACW) 367
Jacques Vandendriessche (ACW) 697 (1072)*
Mariette Vynckier-Biesbrouck (B) 478
Peter Defreyne (ACW) 515 (478)
Frieda Vervaeke-Dumortier (NCMV)341
Werner Vens (ACW) 974*

11 SP

Willy Verledens 2110 (1328)
André Meurisse 815 (946)
Frank Duhamel 993 (751)
Emile Vandeputte 852 (717)
Didier Vandeputte 857 (568)
Jenny Vandevoorde 595 (608)
Marc Vanlerberghe 377 (386)
Leona Declercq 261
Ronny Mattan 275 (296)
Willy Brouckaert 326 (629)
Willy Lezy 278 (410)
Chantal Declercq 452 (377)
Willy Vandevoorde 291 (295)
Wilfried Baert 223 (262)
Nadia Staes 358
Nadina Gheysens 189
Patricia Normon 285 (261)
Bart Vroman 251
David Descheemaecker 213
Ann Termote 226

Maureen Raedt 238
Rudy Meurisse 233
Lucien Mistiaen 158
Kurt Grymonprez 383
Myriam Vanlerberghe 461
Christ Vandommele 235
Koenraad Verledens 365
Werner Hochepied 181
Walter Hostyn 291 (278)

12 Agalev

Carine Duyck 177
Filip Lombaert 92 (165)
Leen De Costere 66
Marnix Ftita 50
Els Vandenaweele 76 (108)
Paul Vanderschaeve 76 (90)
Elly Schröder 53
Johan Noyez 45
Yvonne Favorel-Dewulf 49
Johan Derycke 62
Sophie Tack 73
Koen Wydaeghe 56(78)
Hilde Bekaert 69
Jos Christiaens 86
Heidi Vanderhelst-Kesteloot 64
Johan Claerbout 48
Marianne Lannoo 64
Patrick Sintobin 55
Katelijn Vandenbroucke 65
Johan Lombaert 54
Sigrid Lecluyse 75
Marnix Landuyt 41
Hilde Mistiaen 75

21 GB

Raphaël Leenknecht 1723 (2195)
Leo Belaen 518 (940 op CVP-lijst)
Marleen Declercq 315 (308)
Philippe Vandromme 263 (279)
Gerard Vankeirsbilck 327 (319)
Henriette Lorez 285
Joseph Vandommele 201 (200)
Guido Vandenbroucke 219 (231)
Mieke Sabbe 218
Lucien Beels 199
Luc Vandenabeele 166 (164)
Eric Allewaert 191 (192)
Rita Pante 189
Reinhold Seynaeve 174
Geert Leenknecht 427
Rita Christiaens 170
Rik Gryspeert 174 (189)
Christianne Werbrouck 173
Eli Verschoot 203
Marcel Declercq 256
Marleen Maes 232
Eddy Vanneste 198 (204)
Dirk Herzeel 235
Joseph Dierickx-Visschers 185 (299)
Filip Bardoel 231 (226)
Hendrik Samyn 174 (191)
Luc Verfaillie 205
Gabriël Verbrugghe 190 (201)
Carlos Lagae 539 (510)

22 Pomm

Bart Dewitte 127
Sofie Billiet 103
Jan Van der Straeten 85
Els Dekeerle 73
Frederik Foulon 99
Johny Waelkens 67
Niko Kerckhof 80
Bernardine Rosseel 70
Ronny Dobbelaere 70
Nadine Vermeersch 81
Mieke Van der Straeten 93
Tom Depoortere 77
Freddy Loosveld 67
Marijke Pattyn 76
Koen Duyck 77
Kris Oosterlinck 63
Steven Loosveld 67
Erna Claerbout 71
Edith Dewachter 66
Tamara Doom 62
Erik Dewitte 63
Dries Verhaeghe 70
Piet Descheemaeker 120

Nieuwe gemeenteraadsleden

Van de 29 uittredende gemeenteraadsleden deden er 26 opnieuw mee; André Bourgeois (CVP), Gaby Vanneste (CVP) en Marnix Desmet (partijloos) kwamen niet meer op.

Van de 26 werden er 22 herkozen en kon ook Marleen Declercq opgevist worden. Voor Renata Blondeel (VU), Willy Brouckaert (SP), Walter Hostyn (SP) en Gerard Vankeirsbilck (GB) kwam er geen zitje meer vrij.

Zes gekozenen namen ontslag om allerlei redenen. Werner Vens (CVP, geen kandidaat in 1988) zag op 26 oktober 1994 af van zijn mandaat, omdat hij weer Bestendig Afgevaardigde van de provincie West-Vlaanderen werd. Zo kon Donald Horré in de gemeenteraad komen.

Een gefrustreerde Rafaël Leenknecht schreef op 19 december 1994 zijn ontslagbrief, waardoor zijn gekozen neef Geert Leenknecht begin 1995 toch kon aantreden - wat anders wegens bloedverwantschap niet kon - en Marleen Declercq zijn plaats kon innemen.

Omdat Kurt Grymonprez de schoonzoon is van SP-gemeenteraadslid Didier Vandeputte, nam hij ontslag op 20 december 1994. De eerste opvolger op de SP-lijst, SP-voorzitter Marc Vanlerberghe, kon maar in zijn plaats komen, nadat zus Myriam Vanlerberghe, die rechtstreeks en voor het eerst verkozen was, afstand deed van haar mandaat. Zelf werd ze vervangen door Leona Declercq. Toen ook nieuweling Chantal Declercq (SP) niet wenste te zetelen in de gemeenteraad (brief van 20 december 1994), moest Koenraad Verledens verstek laten gaan wegens verwantschap met burgemeester Verledens en werd de vierde opvolger, Nadia Staes, geïnstalleerd.

Toen Jacques Vandendriessche (CVP) op 1 april 1995 OCMW-voorzitter werd, nam hij ontslag in de gemeenteraad waarin hij sedert 4 januari 1971 - het langst van alle verkozenen - zetelde. Zijn plaats werd ingenomen door Jos Vande Walle.

De rechtstreeks gekozen nieuwe gemeenteraadsleden waren Christophe Spriet (VLD), Joris Claeys (CVP) en Mauricette Deblauwe (CVP).

Kortom van de 29 gemeenteraadsleden zijn er 9 nieuw: Christophe Spriet, Mauricette Deblauwe, Joris Claeys, Donald Horré, Geert Leenknecht, Marc Vanlerberghe, Nadia Staes, Leona Declercq en Jos Vande Walle. We wijzen er nog eens op dat Leo Belaen nu zetelt namens Gemeentebelangen.

Een nieuwe coalitie

Al de dagen voor de verkiezingen ging het over de coalitie[5]. Burgemeester Verledens wilde de bestaande coalitie verder zetten. Nog de avond van de verkiezingen kon worden vernomen dat de Socialistische Partij aan twaalf jaar samenwerking met de Volksunie en Gemeentebelangen een einde maakte. Er kwam een SP-CVP-coalitie tot stand. Naar eigen zeggen was dat tegen de zin van burgemeester Verledens. Al spoedig lekte uit dat al twee jaar voordien tussen minister André Bourgeois (CVP) en senator Robert Vanlerberghe (SP) afspraken waren gemaakt[6]. Helemaal juist was het bericht niet. De besprekingen waren er inderdaad geweest, maar aan de basis lag CVP-voorzitster Gerda Mylle, die haar tentakels had uitgestoken bij (de toenmalige) SP-voorzitter Frank Duhamel. Maar ook met andere partijen werd contact opgenomen. De CVP wou ten allen prijze een einde maken aan de oppositiekuur, die na twaalf jaar stilaan dodelijk aan het worden was. Pas later werden Bourgeois en Vanlerberghe bij de besprekingen betrokken en legden zij hun gewicht in de schaal.

De mandaten waren vlug verdeeld. De SP kreeg het burgemeesterschap, drie schepenzetels en het voorzitterschap van de Izegemse Bouwmaatschappij, de CVP drie schepenen en het OCMW-voorzitterschap. Voor de SP betekende dat één schepenmandaat meer, dat

werd ingevuld door Emiel Vandeputte, wat het ongenoegen opwekte van naamgenoot Didier Vandeputte, die vijf stemmen méér had behaald, maar een plaats verder stond. Didier Vandeputte werd de nieuwe voorzitter van de Izegemse Bouwmaatschappij, voordien was dat Piet Seynaeve (VU). De CVP verdeelde de drie mandaten netjes over de drie standen. Schepenen werden Gerda Mylle (ACW), Herman Jonckheere (NCMV) en Thierry De Guffroy (Landbouwer). Het OCMW-voorzitterschap zou uiteindelijk naar ACW'er Jacques Vandendriessche gaan, maar daarover meer in het volgende stukje.

Het OCMW[7].

Het OCMW bestaat in Izegem uit 11 leden, die zetelen vanaf 1 april volgend op gemeenteraadsverkiezingen. Ze werden op 23 januari 1995 gekozen door de gemeenteraadsleden. Elk gemeenteraadslid beschikte wettelijk over zes stemmen, omdat er tien of elf leden te kiezen zijn. Concreet betekende dat:

VU	24 stemmen
VLD	18 stemmen
CVP	54 stemmen
SP	54 stemmen
GB	24 stemmen
	totaal 174 stemmen.

Het quorum om verkozen te worden als OCMW-raadslid is als volgt bepaald: het aantal gemeenteraadsleden vermenigvuldigd met het aantal stemmen per gemeenteraadslid, gedeeld door het aantal OCMW-raadsleden plus één. Voor Izegem is dat 29 gemeenteraadsleden maal 6, gedeeld door 11 plus 1. Dus 14,5 (naar gelang de ancienniteit 14 of 15 stemmen)

Concreet dus uitgedrukt betekent dat

VU	1 en 9 reststemmen
VLD	1 en 3 reststemmen
CVP	3 en 9 reststemmen
SP	3 en 9 reststemmen
GB	1 en 9 reststemmen

Behalve de negen OCMW-raadsleden die op die manier rechtstreeks werden gekozen, kon op basis van de reststemmen zowel nog een mandaat naar de meerderheid als naar de oppositie gaan. Naar welke partijen precies, daarvoor waren afspraken nodig. Meer en meer worden mandaten opgesplitst in twee of zelfs drie beurten. In het recente verleden was men gedurende drie jaar voorzitter. Er werden drie vrouwen gekozen.

De samenstelling van de OCMW-raad, in alfabetische orde, is de volgende; de nieuwelingen duiden we met een * aan.

Mariette Biesbrouck
Chantal Declercq (SP)
Marcel Declercq* (GB)
Bernard Depoorter (VU)
Kurt Grymonprez* (SP), die verstek moest laten gaan als gemeenteraadslid, omdat zijn schoonvader al gemeenteraadslid was.
Mieke Houthoofd* (VLD)
Willy Lesy (SP)
Etienne Maertens (CVP)
Wilfried Taeymans* (CVP)
Jacques Vandendriessche* (CVP)
Gerard Vankeirsbilck* (GB)

Gaandeweg zullen er vervangingen zijn:
Jan Verbeke (VU) i.p.v. Marcel Declercq;
Charlotte Petillon (VLD) i.p.v. Mieke Houthoofd;
Maureen Raedt (SP) i.p.v. W. Taeymans

Als voorzitter werd Philippe Vandromme (GB) opgevolgd door Jacques Vandendriessche* (CVP).

[1] We verwijzen voor de vorige verkiezingen naar Jean-Marie LERMYTE, *De verkiezingen voor de gemeenteraad (9 oktober 1988) en het OCMW* , in *Ten Mandere*, nr. 83 (1989), p. 41-46.

[2] *De Weekbode*, 15 oktober 1993, *Smetje naar CVP*.

[3] *De Weekbode*, 22 oktober 1993, *Leo wordt GB'er!*; *Het Laatste Nieuws*, 20 oktober 1993, *Gemeentebelangen breidt uit*; *Het Wekelijks Nieuws*, 22 oktober 1993, *Tweede politieke transfer. Leo Belaen naar de Gemeentebelangen*.

[4] *De Weekbode*, 31 december 1992, *Het rommelt bij het ACW. Voorzitter 'afgeschoten'*; *Het Volk*, 27 mei 1993, *CVP-raadslid Belaen voortaan als onafhankelijke*.

[5] "Even wisselen?" was b.v. de titel die Hans Verbeke aan zijn artikeltje in *De Streekkrant* van 6 oktober 1994 meegaf.

[6] Dat men zeker in de politiek het achterste van de tong niet laat zien, moge blijken uit dit citaat, genomen uit *De Weekbode* van 31 december 1992, *Het rommelt bij het ACW*.

Koalitiebesprekingen

(...) Zo zou een bepaald [ACW-]lid op die vergadering van het hoofdbestuur [10 december 1992] geopperd hebben dat hij had vernomen dat de groep rond Gerda Mylle (en ook de naam van André Bourgeois werd erbij genoemd), aan het onderhandelen zou zijn met een deel van de SP (wellicht de clan Vanlerberghe) voor een stabiele koalitie met weinig partners.

Dergelijke opmerkingen maken Gerda Mylle pas écht kwaad: "Wie strooit zulke dingen eigenlijk rond? Volledig uit de lucht gegrepen! Het is waar dat ik als CVP-voorzitter het mandaat heb om koalitiebesprekingen aan te knopen (...) Laat ik hier duidelijk stellen dat wij met élke partij willen praten over een mogelijke koalitie en dat er helemaal nog geen keuzes en afspraken gemaakt zijn".

[7] Zie *De Weekbode*, 27 januari en 10 februari 1995.

ACTUEELTJES NR. 57
1994 IN WOORD EN BEELD

Robert Leroy

Met dank voor de illustraties aan de Stedelijke Infodienst en Terma

2533 - Midden alle waterellende, eind 1993 en begin 1994, ging een eminent Izegemnaar met pensioen. André Colpaert was directeur van drie Westvlaamse intercommunales: WIB, WIER en WITAB. We mogen André Colpaert zeker beschouwen als de architect van de hedendaagse ruimtelijke ordening in onze streek.

2534 - Op 7 januari 1994 overleed in de Sint-Jozefskliniek eredirecteur van de Emelgemse Vrije Lagere Jongensschool, Albert Deblauwe (°5 november 1919) Hij was van 1954 tot 1979 directeur en verder zeer actief in tal van verenigingen. Marie-José Debruyne verloor in hem een trouwe, kalme, wijze en bezorgde echtgenoot.

2535 - Het nieuwjaarsconcert van de Cultuurraad kende bij zijn vijfde verjaardag een opmerkelijk succes. Dirigent Dirk Böhme, zijn muzikanten, de solisten Myriam Couvreur en Bernard Naert, evenals presentator Hendrik Willaert, waren in een gezegende dag en flink op dreef.

2536 - Op vrijdag 7 januari had in de zaal Iso de traditionele receptie plaats, aangeboden door het stadsbestuur. Burgemeester Willy Verledens hield de feestrede en eerste schepen Geert Bourgeois riep de gevierden naar voor; onder hen citeren we stadssecretaris Daniël Charlier, ridder in de Kroonorde, Eddy Vansteenkiste (hoofd van de technische dienst) en Robert Mahieu (diensthoofd Etiz), ridders in de orde van Leopold II. Acht 'studenten' in gemeentelijke dienst bekwamen een diploma of getuigschrift en aan 21 personeelsleden werd de stadsmedaille of stadsschaal uitgereikt.

2537 - Jan Feys, ambtenaar belast met militiezaken, wordt Izegems eerste milieu-ambtenaar.

De honderdjarige Madeleine Feys

2538 - De laatste zaterdag van januari werden alle sportkampioenen van Izegem, 85 in het totaal, ten stadhuize gehuldigd.

*2539 - Madeleine Feys werd op 1 februari honderd jaar. Ze stamt uit een gezin met dertien kinderen. In 1923 huwde ze met rijkswachter Odiel Debacker (+ 1982). Ze heeft nog een zoon Georges, twee klein- en twee achterkleinkinderen. De koning, de koningin en het stadsbestuur bedachten haar, in het Sint-Jozefsziekenhuis, met een passende attentie.

2540 - De vijftiende PJS show- en kwisavond op zaterdag 5 februari in zaal Iso werd een topper. Annick Maeyaert en Patrick Lanoye uit Assebroek werden de winnaars. Luc Steeno, Helmut Lotti, Bart Kaëll en Miss Belgian Beauty Karolien Taverniers zorgden voor een ongekende ambiance.

2541 - De Vriendenkring van de Izegemse politieagenten hield op zaterdag 5 februari zijn jaarfeest. Herman Devolder werd om zijn twintig jaar lid-zijn gehuldigd.

2542 - Woordkunstgroep 'Dichterbij' o.l.v. Ann Deryckere, bracht de klucht "Hoe Beestiger, Goe Heestiger" voor het voetlicht. Dit gebeurde voor een enthousiast publiek op zaterdag 5, zaterdag 12 en zondag 13 februari in het auditorium.

Carlos Ackx van de Rekendienst aan de computer

*2543 - De automatisatie in het stadhuis gaat met rasse schreden vooruit: in de eerste week van februari werden de nieuwe computers in gebruik genomen. Voortrekker en drijvende kracht achter het project was Carlos Ackx van de Rekendienst. Alles kwam voor mekaar mits elf miljoen hard- en 2,3 miljoen soft-ware, plus nog wat huur- en onderhoudskosten; alles samen wel besteed geld!

2544 - Actie Goudregen kende in de nieuwjaarsperiode andermaal een verdiend succes. Dana Winner, Isabelle A en andere artisten en groepen lokten veel volk.

2545 - Luc Decaigny, landbouwer uit de Haaipanderstraat, ontving op Agribex 1994, de prijs van Minister Bourgeois, ter waarde van 100.000 frank, voor zijn zelfontworpen pneumamtische ruwvoederverdeelsysteem.

2546 - Ons Nationaal Schoeiselmuseum werd verrijkt met een 18de-eeuw rococo-schoentje (1780-1790) en een paar herenbottines en honderd paar schoenen en laarzen. Schenker was onze BRTN in de persoon van mevrouw Milou Mertens van de kostumeringsafdeling van ons radioinstituut.

2547 - In Kachtem vierde zuster Marie-Jeanne Delneste in de kloostergemeenschap Sint-Vincentius haar gouden kloosterjubileum. Ze was jarenlang kleuterleidster in Emelgem en is op rust sedert 3 mei 1984.

De animators van de Dienst 100 werden op 12 maart 1994 op het stadhuis ontvangen.

2548 - De geboren Izegemnaar Jules Neyrinck vierde in het Lendeleedse Sint-Vincentiusrusthuis zijn 108ste verjaardag op 25 februari.

2549 - Op maandag 14 februari overleed te Roeselare in het H.-Hartziekenhuis Jean Carptentier (°Izegem 25 mei 1903), brouwer, ere-advocaat, ere-reservecommandant bij de artillerie, oud-rechter bij de Oorlogsraad, gewezen beheerder bij de Izegemse Bouwmaatschappij en gewezen secretaris van de Kerkfabriek van Sint-Tillo. Hij was een luisterbereid, rechtlijnig en vastberaden man. Hij laat een echtgenote, drie kinderen, zeven klein- en elf achterkleinkinderen na.

2550 - Op 19 februari brachten de Koninklijke Stadsfanfaren o.l.v. Hans Demeurisse hun eerste concert van het nieuwe jaar. Een muzikale hoogvlieger!

2551 - Geert Devos en Piet Petillon stelden van 26 februari tot 6 maart ten toon in het museum Alfons Blomme in Roeselare. Heel wat bezoekers kwamen hun werken keuren en bewonderen.

2552 - Balletschool Petroesjka bracht met zeer veel bijval "Giselle" op de planken. Dit gebeurde op 12 en 13 maart in de feestzaal van het Sint-Jozefscollege. Dit romantisch stuk werd opgevoerd in het kader van het twintigjarige bestaan van deze Izegemse balletgroep.

2553 - Mandelgalm trad voor het voetlicht op 19, 20, 26 en 27 maart in het oud gemeentehuis van Emelgem met "Greenwich" van Walter Vandenbrouck. Ronny Dewaele kreeg met zijn spelers een verdiend succes.

2554 - De Izegemse Marktstraat ondergaat een grondige heraanleg. De werken startten in maart en waren af tegen de Izegemse batjes.

*2555 - Op zaterdag 24 maart vierde de Dienst 100 zijn zilveren jubileum. De pioniers Albert Vandommele, Wilfried Maertens, Lucien Brouckaert, Jozef Lezy en Roger Catteeuw werden gevierd.

2556 - De Izegemse bloedgevers hielden hun jaarlijkse bijeenkomst en Paul Duyvejonck ontving er als laureaat met honderd bloedgiften de medaille van verdienste met zilveren palmen.

2557 - De leerlingen van de hogere afdeling van het Sint-Jozefscollege brachten in de loop van de maand maart, o.l.v. Eric Debeyne, "De ingebeelde zieke" van Molière op de planken. De uitvoering werd zonder meer een schitterend succes.

De socialistische Turnclub De Rode Ster werd op 5 maart 1994 op het stadhuis ontvangen. De club vierde haar 75e verjaardag!

*2558 - De Rode Ster vierde haar 75ste verjaardag. Deze uiterst actieve turnclub werd ten stadhuize ontvangen, waar voorzitter Didier Vandeputte de geschiedenis van de club schetste en woorden van lof over had voor al wie aan de opbouw van de club had deel gehad.

2559 - We schrijven nu 18 maart. Windsol zal over een paar weken een zevental panden slopen op de

wijk Abele, om er een nieuwe toonzaal te maken. Izegems gelaat zal daar weer veranderen!

2560 - Kris Bourgeois, kunstschilder uit Loppem, exposeerde tot 20 maart in de Erasmuszaal van de Plaatselijke Openbare Bibliotheek. Schepen Erik Vandewalle opende deze expo, die heel wat volk lokte.

2561 - Zestien aangesloten leden bij de kunstkring Krea uit Ingelmunster exposeerden, ook gedurende de eerste veertien dagen van maart, in de kunst- en antiekgalerij Sfinx in Emelgem. Olie- en acrylverfschilderijen, etsen, akwarellen, fotografische werken, pentekeningen, collages, marmeren werken, houtsculpturen enz. vielen er te bewonderen.

2562 - Izegemnaar Martin Strynck leefde twee maanden tussen de straatkinderen in de Colombiaanse stad Pereira. Het werd voor hem een indringende belevenis die hem aanzette tot nog meer inzet voor die armsten onder de armen.

2563 - De "Overwinders in Eendrachtigheydt" brachten op 19, 20, 25 en 26 maart "Het Concert" van Herman Bahr, in een regie van Lieve De Baes, voor het voetlicht. Dit luchtig, zelfs frivool stuk kende heel wat bijval bij de Izegemse toneelliefhebbers.

2564 - Vanaf 1 april zijn drie ACV-verbonden gefusioneerd: Izegem, Roeselare en Tielt, samen goed voor 51.000 leden. Een triumviraat leidt voorlopig dat nieuwe verbond: Gerard Soens van Izegem, E. Delseyne van Roeselare en M. Demaeght van Tielt.

2565 - In de lagere afdeling van het Sint-Jozefscollege werden op 19 maart de vernieuwde lokalen opengesteld. Directeur Luc Gadeyne schetste de historiek van de restauratiewerken en vernieuwing die begon op 1 juli 1993. Het resultaat loont zeker de moeite en moet prettig aandoen bij leerlingen en leerkrachten. Deken Decoene zegende de kruisbeelden.

2566 - We weten dat in Izegem heel wat talenten rondlopen, ook in de dichtkunst. Eén daarvan is Cécile Vandoorne: zij presenteerde op 25 maart in de bar van het Stadhuis haar nieuwste dichtbundel "Inkijkcirkels". Schepen van Cultuur Erik Vandewalle verzorgde de inleiding.

2567 - Op 1 april ging politiecommissaris Herman Timperman met pensioen. Zijn loopbaan begon bij de politie op 19 maart 1956. Hij volgde heel wat cursussen, o.a. de school voor criminologie. Hij was commissaris sedert 7 april 1975. Thans geniet hij een welverdiende rust in Oostduinkerke.

2568 - Op vrijdag 1 april had in de Plantijnzaal van de bibliotheek de voorstelling plaats van het boek "Mijn kunst, mijn vrijheid", van de hand van Eddie Verfaillie. Drukker Hochepied verzorgde deze fraaie uitgave en Geert Orgaer, voorzitter van de Cultuurraad, zorgde voor een passende inleiding.

2569 - De oudste Vlaming is op zaterdag 2 april vredig gestorven: Jules Neirynck was dan precies 108 jaar en 37 dagen. In zijn beste jaren vervaardigde hij nog laarzen voor koning Leopold III en voor de kinderen van koningn Astrid.

2570 - De drumband van de Koninklijke Harmonie van de Congregatie stelde op 10 april, naar aanleiding van het Lenteconcert, zijn nieuw uniform aan het publiek voor.

2571 - Hermes speelde op 16, 17 en 22 april in het Muziekauditorium "Jij, met je wolken" van Eric Westphal. Anton Van Vlemmeren stond in voor de regie en kende met zijn spelersarsenaal een daverend succes.

2572 - Op 24 april gaf de Koninklijke Harmonie Leo XIII haar lenteconcert o.l.v. Hubert Matton. Ook het Jeugdensemble zette zijn beste beentje voor.

2573 - Op zondag 24 april overleed in het Pandje pater Renaat Vandewalle (°Izegem 18 februari 1907). Hij werd priester-kloosterling op 21 mei 1932 en doceerde tot 1939 aan het college van Aalst. In 1950 vertrok hij naar het huidige Zaïre, waar bij verbleef tot 1973. Hij was een uitstekend letterkundige: heel wat gedichten en dichtbundels zijn van zijn hand. In 1935 verzorgde hij een gewaardeerd werk in het Duits over Pater Damiaan.

2574 - De Izegemse Mia Deprez stelde van 26 april tot 5 mei met nog vier andere kunstenaars haar schilderwerken tentoon in de kunstgalerij "Huis van Boergondië" in Merelbeke.

2575 - De Izegemse Judoclub hield haar jaarlijks tornooi voor de kleinsten in de sporthal van het Sint-Jozefscollege. De groteren waren aan de slag in Deinze en brachten het er meer dan behoorlijk vanaf.

2576 - Op vrijdag 29 april had in de Emelgemse Sint-Pieterskerk het IIde concert van het Festival van Vlaanderen plaats. Het programma bevatte een aanbod van 16de-eeuwse tot hedendaagse muziek. Het Emelgemse koor "De Kerels" en het Sint-Michielsjongerenkoor uit Roeselare zorgden voor muzikale hoogtepunten.

2577 - In de week van 2 mei werd met de "Spelotheek" in de Stedelijke Openbare Bibliotheek gestart. Een 130-tal stuks speelgoed, geschikt voor kinderen van 1,5 tot 13 jaar, zijn al te ontlenen. Het inschrijvingsgeld bedraagt honderd frank per jaar en het ontlenen kost telkens vijftig frank.

2578 - Op zaterdag 7 mei had de officiële opening plaats van "De Lochting", een project dat werd opgestart door de VZW Beschut Wonen Regio Izegem en dat een vijftiental mensen te werk stelt in de biologische tuinbouw. Het werkrerrein ligt op het domein van de paters Capucijnen. Het opzet wordt omkaderd door instructeur Geert D'Eigens, coördinator Thierry Leperre en eindverantwoordelijke Johan Jacques.

2579 - Op vrijdag 13 mei had de vijfde Pekkers-kroegentocht plaats. Paul Berlamont en Luc Coppens staken een gevuld programma in mekaar: 16 groepen traden tussen 21 en 1 uur op in verschillende cafés.

2580 - Bij de Bosseniers van Sint-Barbara had de jaarlijkse koningsschieting plaats. Gaspar Bogaert werd de nieuwe koning: hij mag voortaan de aloude gildebreuk of papegaaiketting dragen!

2581 - 1994 is het Sax-jaar. Om die beroemde instrumenten-uitvinder te gedenken gaf het saxofoonkwartet "Sax-o-fond", waarin Izegemnaar Chris Denys speelt, op 22 mei in het Stedelijk Muziekauditorium voor een enthousiast publiek een prachtig concert ten beste.

2582 - Op Onze-Lieve-Heer Hemelvaart was de Rerum Novarum-optocht weer het hoogtepunt voor het Izegemse ACW.

2583 - Na dertg jaar loketdienst bij de CM-Izegem, zette Jacques Vandendriessche een punt achter zijn beroepsleven. Ook aan twintig jaar voorzitterschap van de plaatselijke afdeling Ziekenzorg komt een einde. Jacques wil het voortaan anders en rustiger aanpakken.

2584 - Kristof Debrabandere, zoon van ere-directeur Laurent en Christiane Hochepied, behaalde zijn doctoraat Toegepaste Wetenschappen aan de Engelse universiteit Loughborough. Een schitterende bekroning voor een succesvol student!

2585 - Op vrijdag 27 mei had het eerste concert plaats van het Emelgemse Sint-Pieterskoor. Dat gebeurde in de Sint-Pieterskerk, in samenwerking met het Gentse Saxofoonkartet en zangeres Myriam Couvreur. Dirigent Johan Herman oogstte een verdiend succes.

2586 - De jaarlijks terugkerende "Patersmarkt" werd een overrompelend en zonnig succes. Vijf muziekmaatschappijen zorgden voor een muzikale happening. Een massa kopers verdrong zich op de wijk.

2587 - Op zondag 29 mei vierden Antoine Rosseel en Imelda Verhaeghe uit de Roeselaarsestraat 211 hun diamanten huwelijksjubileum. Zestig jaar geleden stapten ze in het huwelijksbootje in Rollegem-Kapelle. Antoine is zijn hele leven actief geweest in de biersector, terwijl Imelda het huishouden beredderde. Ze kregen drie dochters die zorgden voor negen klein- en vier achterkleinkinderen. Het college van burgemeester en schepenen huldigde hen ten stadhuize.

2588 - Voor de derde maal reikte de Cultuurraad de prijzen voor de Fotowedstrijd uit. Op 10 juni werden de winnaars bekend gemaakt in de Plantijnzaal. Het waren Antoine Hotomme uit Belle, Patrick Bonte en Matthias Dedeygere. Gastexposant was de Pool Tadeusz Budsinski.

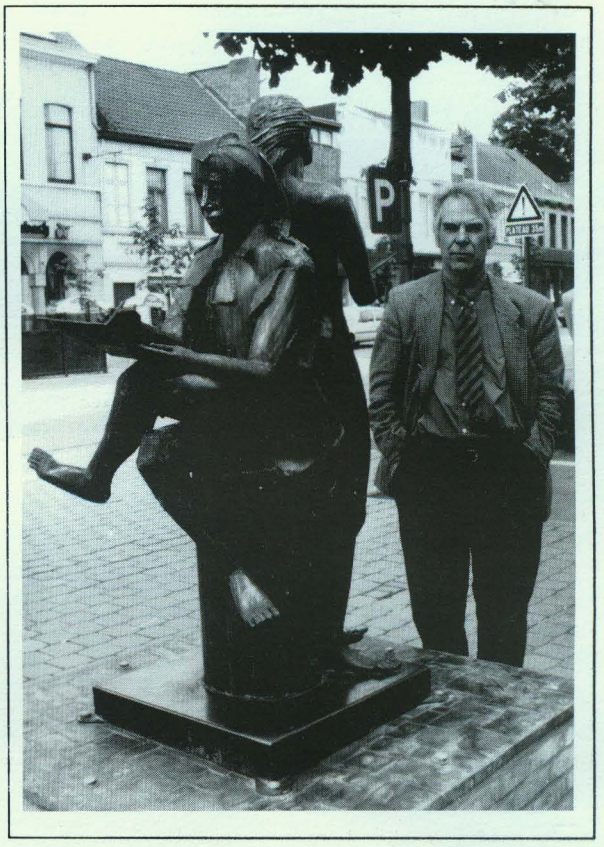

Kunstenaar Jef Claerhout en zijn beeld "Het Paar" dat de Korenmarkt siert.

2589 - Op vrijdag 10 juni werd hulde gebracht aan drie leraars van de Stedelijke Leergangen, die met pensioen gingen: Tillo Wyffels, Guido Eeckhout en Wilfried Lagae. Schepen Vandewalle zette ze in zijn dankwoordje alle drie in het zonnetje.

2590 - Op zondag 12 juni werden Willy Demey en José Codron als eerste VTI-laureaten gehuldigd in bijzijn van minister André Bourgeois en deken Jozef Decoene. Ze kwamen uit de bus na een selectie uit twee groepen van elk vijf kandidaten. Demey (A3 mechanica) is nu een wereldberoemd saxofonist en Codron (A2 electro-mechanica), technisch ingenieur, coacht nu samen met zeven professionel adviseurs allerlei bedrijven.

2591 - De 26ste Batjes genoten opnieuw van heel wat volk, zon en sfeer. Ook de Stedelijke Nationale musea kregen heel wat volk over de vloer.

*2592 - Op 20 juni werd op de Korenmarkt het kunstwerk van de hand van Jef Claerhout onthuld. Het stelt een paar jonge mensen voor. De jonge man gezeten op een zuil steunt ruggelings tegen een meisje. Beiden tekenen op een plankje een hart, symbool van wederzijdse liefde. Het beeld is gemaakt uit messing en draagt de algemene goedkeuring weg.

*2593 - Op zaterdag 25 juni metselde burgemeester Willy Verledens de eerste steen van de uitbreiding van onze Stedelijke Muziekacademie. Er komen twee kleine auditoria met podium bij, daarboven twee grote klasruimten voor slagwerk en samenzang en op de derde verdieping komt de technische uitrusting.

Burgemeester Verledens metselt de eerste steen voor de uitbreding van de Stedelijke Muziekacademie.

2594 - Op 30 juni werd Gerard Vandenweghe gevierd: eind augustus gaat hij met pensioen. Als leraar wiskunde gestart in 1959, werd hij zeventien jaar later provisor; de laatste zes jaar was hij directeur. Bij die viering stelde Jean-Marie Lermyte zijn "Sint-Jozefscollege Izegem. Honderd jaar middelbaar (1894-1994)" voor: 96 dicht bedrukte pagina's met 35 illustraties. Voor de scheidende directeur een complete verrassing! Het werk kan in het Sint-Jozerfscollege bekomen worden tegen de prijs van 280 frank. Samen met Gerard Vandenweghe namen ook de leraren Guido Eeckhout en Wilfried Lagae afscheid van hun vertrouwde college.

2595 - Er werd gestart met het nieuwe JOC. In aanwezigheid van minister André Bourgeois en bestendig afgevaardigde Werner Vens, metselde burgemeester Verledens de eerste steen. Schepen Carlos Lagae en jeugdverantwoordelijke Erik Vantomme werden geloofd om hun nietversagen!

2596 - De vierde editie van de Izegemse Roefeldag kende een groot succes. Met ruim 600 deelnemers en 55 begeleiders kon het ook niet anders.

*2597 - Op 4 juli vierde Emily Delaere haar honderdste verjaardag in het RVT van het Rusthuis. Ze werd geboren in Meulebeke op 4 juli 1894 in een gezin met nog zes andere dochters. Nog zeer jong kwam ze wonen in café De Fazant in de Roeselaarsestraat. Tot haar 55ste maakte ze borstels. Ze huwde met Prosper Verbeke en kreeg twee kinderen. Sedert 1981 is ze in het Rusthuis.

2598 - Het internationaal kindervolksdansfestival georganiseerd door de Izegemse groep "Vlytigh ende Boos" kende een vlotte start en een succesrijk verloop. De groepen uit Bulgarije, Noorwegen, Italië, Slowakije en "Jan Pirrewit" uit Schoten stonden in voor een veelkleurig, wervelend en keurig festival.

2599 - Ook de 19de Emelgemse Feesten kenden een denderend succes. Was het weer broeierig heet, de artisten en het enthousiaste publiek zorgden voor een weergaloze sfeer. Drie dagen lang leefde Emelgem in een zalige euforie. De avond- en landbouwmarkt, de feestmis, de show- en dansavond met John Terra en Luc Steeno, de big-band The Sound of Music en Helmut Lotti zorgden voor zoveel orgel- en toppunten!

De honderdjarige Emilia Delaere werd op 3 juli 1993 in het rusthuis gehuldigd.

*2600 - De 11 juliviering kende in Izegem een keurig succes. De eucharistieviering in de Sint-Tillokerk werd talrijk bijgewoond. Het cultureel avondprogramma wist alle aanwezigen te boeien. In het stadhuis hield E.H. Cyriel Moeyaert, oud-leraar van ons college, de feestrede en sprak schepen Geert Bourgeois de 11 juli-boodschap uit. Geert Orgaert reikte de hoofdprijs van de derde Fotowedstrijd uit aan Patrick Bonte.

2601 - Lucien Deman en Julienne Dewaele vierden op zaterdag 30 juli hun diamanten huwelijksjubileum. Hij was vloerlegger en zij werkte in de borstel- en schoennijverheid. Ze kregen een dochter en een kleinkind. Ze werden gehuldigd in het Izegemse stadhuis.

2602 - Van 18 jui tot 1 augustus zorgde het koor "Die Boose" er weerom voor dat Izegems faam ver over Europa uitdeinde: het trad met reuzesucces op in Bulgarije (Razgrad).

2603 - En de diamanten vieringen gaan maar verder! Op zaterdag 6 augustus werd het echtpaar Marcel Vermeersch en Margriet Maertens ten stadhuize gehuldigd, na zestig jaar huwelijk. Het paar kreeg drie kinderen, zes klein- en vijf achterkleinkinderen. Hij is al 72 jaar muzikant en nog steeds spelend lid van Leo XIII. Margriet, typisch Izegemse, werkte heel haar leven in de schoennijverheid.

Ontvangst op het stadhuis n.a.v. de 11 juli-viering.

2604 - Begin augustus betekent feest op de wijk De Mol. Voorzitter R. Blondeel en zijn schare medewerkers slaagden er weer in heel de wijk op de been te brengen!

2605 - Naar het voorbeeld van de volwasenen trok de jeugdgroep van "Die Boose" op 4 augustus op reis en wel naar het zuiden: in het verre Spaanse San Bastian werd onze volkscultuur uitgedragen.

2606 - De vierde kwarttriatlon van Izegem was een schot in de roos: voorbeeldig wat organisatie betrof en met 230 ingeschrevenen een echte topper. Winnaars waren Bram Vanacker uit Oostrozebeke en Chantal Duyck uit Heule.

2607 - De tiende editie van de 24 uren van Izegem kende een geanimeerd verloop met een massa deelnemers en kijkers. Organisator Didier Vandeputte en zijn helpers mogen terugblikken op een meer dan geslaagde manifestatie.

2608 - Op 23 augustus overleed in Kachtem op zijn hofstede "Het Rhodesgoed" Albert Verhelst. In Ardooie geboren op 5 maart 1899, was hij 95 jaar geworden. In 1925 huwde hij met Ocatavie Van Craeymeersch, met wie hij drie zoons en drie dochters kreeg. Vanaf 1932 kwam hij in de gemeentepolitiek terecht, van 1941 tot 1976 als burgemeester van Kachtem. Velen loofden zijn persoon, zijn inzet en toewijding, zowel in zijn privé als in zijn openbaar leven. 1700 mensen woonden op 27 augustus zijn

uitvaart bij, waarin pastoor Herman Delvoye treffend voorging.

2609 - Op vrijdag 26 augustus werden Richard Timperman en Suzanne Verhaeghe ten stadhuize ontvangen: ze vierden hun diamanten huwelijksjubileum. Richard, de oudste van een marktkramersgezin, oefende deze stiel met veel liefde en kunde uit, vanaf zijn veertiende, tot hij met pensioen ging. Suzanne hield een goed beklante winkel open. Het echtpaar kreeg vier kinderen, vier klein- en één achterkleinkind.

2610 - Met ingang van 1 september is de nieuwe directeur van het Sint-Jozefscollege Marc Demeire uit Kanegem. Hij werd geboren in Ukkel op 17 maart 1947. Na zijn lagere school en Grieks-Latijnse Humaniora (Avelgem) studeerde hij Romaanse filologie aan de Katholieke Universiteit van Leuven. Hij volgde ook vervolmakingscursussen didactiek aan de universiteiten van Besançon en Grenoble en 4 jaar een cursus informatica. Hij gaf les (Frans) sinds 1 september 1969 in het Instituut H. Familie te Tielt en was er onderdirecteur vanaf 1 oktober 1989. Hij is gehuwd met Lieve Maroy, regentes plastische opvoeding, en heeft drie kinderen: Bart (23), Tom (21) en Pieter (18). Hij blijft in Kanegem wonen.

2611 - Op 1 september startte Greta Madou-Feys als onderdirectrice van het Instituut H.-Familie in Tielt. Ze is de echtgenote van onze vrederechter Kris Madou en volgt in Tielt Marc Demeire op.

2612 - Na meer dan twee jaar werkzaam geweest te zijn met wetenschappelijk studiewerk i.v.m. lerarenopleiding en schoolbegeleiding, keerde Adrien Vanderheeren terug als directeur van het Instituut de Pélichy. Luc Detailleur, die hem al die tijd als directeur verving, blijft er onderdirecteur.

Een beeld van de tentoonstelling "De tijd van toen: 1914-1918 en 1940-1945", met Emiel Samyn (vooraan) en Urbain Verfaillie.

*2613 - Izegem herdacht en vierde op zaterdag 3 september zijn bevrijdig vijftig jaar geleden. Een Verbroederingsstoet trok door de stad. Twee tentoonstellingen trokken honderden belangstellenden. De eerste - "De tijd van toen: 1914-18 en 1940-45" - ging door in de feestzaal van de Stedelijke Leergangen; alle vaderlandse verenigingen verleenden hun medewerking en maakten er een prachtig, zeer gevarieerd geheel van. De tweede tentoonstelling - "Poolse expressie - vond plaats in de Plantijn- en Erasmuszaal van de POB; Kiwanis Izegem zorgde voor de organisatie en maakte het mogelijk dat jonge Poolse kunstenaars hun creaties konden voorstellen.

2614 - Op 11 september had de zesde Open Monumentendag plaats. Dit keer was het nationale thema "monumenten van vervoer". Zo kwam het voormalig goederenstation, nu gehuurd door de drukkerij

Strobbe, aan de beurt met daarin de fammeuze drukkerijcollectie van Luc Strobbe, een oude goederenwagon met allerlei oude spoorwegaffiches, veel soorten documenten en vooral een zeldzame Goebeltreinkoepon-drukmachine. In het station zelf was er een kunstexpo met werken van Fr. Vercautere en M. Dejonghe. In de Plaatselijke Openbare Bibliotheek stelden de modelbouwers De Roo, Masschelein, Reynaert, Vandenbroucke en Samoy ten toon. De Izegemse Watersportvereniging zette "130 jaar kanaal" op, organiseerde gratis boottochten en stelde de oude Sasbrug van Kachtem in werking.

2615 - De negende Seniorendag kende, ondanks het minder gunstige weer, toch een behoorlijk succes. De volkssporten kenden heel wat bijval en de attracties lokten veel kijklustigen.

2616 - Op zondag 18 september moest het 34ste Herstmuziekfestival plaatsvinden. Het werd het natste uit de geschiedenis. De taptoe moest worden afgebroken. De festivalmis in de H.-Familiekerk verliep stijlvol, maar de buitenactiviteiten moesten noodgedwongen opgegeven worden: de weergoden waren 't sterkst!

2617 - "Dwars door Izegem" voor lopers kende op 18 september een verdiende bijval, zowel bij de atleten als bij de kijkers.

2618 - Op vrijdag 23 september werd voor de vierde keer de architectuurprijs van Izegem uitgereikt. Winnaar werd Marc De Taevernier van de firma Toplight voor de bouw van een complex in de Nederweg. Hij werd laureaat uit tien projecten.

2619 - Op zondag 25 september werden de mededingers in de jaarlijks weerkerende Izegemse bebloemingswedstrijd gehuldigd in zaal Iso. De wijk De Mol leverde meest gelauwerden!

2620 - Op zaterdag 1 oktober werd het OCMW-project "De Rode Poort" en "'t Vijverhof" (Kokelarestraat) opengesteld. De 27 flats van de Rode Poort en de 30 bejaardenwoningen van 't Vijverhof worden van nu af geleidelijk betrokken. Rond 20 oktober namen een tiental bewoners van de nieuwe Izegemse wijk "'t Vijverhof" hun intrek in hun nieuwe woonst.

2621 - De jubileumuitgave van de Izegemse Wandeltocht-Massaloop werd een voltreffer. De vijftiende uitgave mocht zowat 900 deelnemers de baan opsturen. Filip Vanhaecke won de 10 km. Als sportiefste vereniging kwam de Izegemse Triatlonclub uit de bus.

2622 - Terwijl in den lande algemeen en in onze stede in het bijzonder de verkiezingskoorts steeg, ontving Henri Parmentier, accordeonist en componist, de Pekkers-award 1994.

2623 - Alea jacta est. De stembusuitslag leidde tot een nieuw coalitieakkoord: de SP gaat scheep met de CVP. Hierover meer in een afzonderlijk artikel in dit nummer.

2624 - Wie nu spreekt over Ten Mandere denkt ook aan vlaggen! Er vond in de Plaatselijke Openbare Bibliotheek, de Plantijn- en de Erasmuszaal van 13 tot 29 oktober een expo plaats met een selectie van bijna honderd Izegemse vlaggen. Deze expo kende ongemeen veel bijval. Ons nummer 100 wordt iets speciaals en unieks in ons land: alle Izegemse vlaggen - meer dan 250! - in kleur en met beschrijving!

2625 - In oktober was er de Week van de Jeugd. Ten stadhuize had een expo plaats: "25 jaar Jeugdraad". Het jaarlijks weerkerend Jeugdparlement legde de burgemeester en de schepenen met allerlei gefundeerde vragen op de rooster!

Een beeld van de Vlaggententoonstelling van Ten Mandere in de Plaatselijke Openbare Bibliotheek van 13 tot 29 oktober 1994.

2626 - Op zaterdag 15 oktober vierden Marcel Vroman en Irène De Kée hun diamanten huwelijksjubileum. Afkomstig uit de streek van Pittem, vestigden ze zich in 1956 in Emelgem. Ze kregen vier kinderen, zes klein- en drie achterkleinkinderen.

2627 - Op 22 oktober ontving Bram Bossier de Octave Sintobinprijs in de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord.

2628 - Wim Timperman, lid van de Koninklijke Haromonie van de Congregatie, student aan het Lemmensinstiutuut te Leuven, behaalde een eerste prijs dwarsfluit in de Uitmuntendheidsklasse. Deze prijs werd hem in Menen overhandigd op het Provinciaal Jongerentornooi van het Muziekverbond van België.

2629 - Het derde internationaal kindervolksdansfestival, georganiseerd door VZW "Booserik", samen met "Die Boose", kende opnieuw een groot succes: kinderen uit Bulgarije, Frankrijk, Polen en eigen land brachten het beste van zichzelf. Voorzitter dr. J. Dupont mocht terecht fier en tevreden zijn.

2630 - Op vrijdag 4 november werd de Izegemse Boekenbeurs geopend. Joris Van Hulle hield de openingsrede. De achtste Poëzieprijs werd gewonnen door Lut De Block uit Sint-Denijs-Westrem. Ook werd bekend gemaakt dat de Stedelijke Cultuurprijs 1995 naar Katrien Seynaeve ging.

2631 - In de Erasmuszaal van de POB had op 4 november de opening plaats van de expo met akwarellen van Kris Verbeke. Bestendig afgevaardigde Werner Vens sprak het openingswoord. De expo duurde tot 13 november.

2632 - De Koninklijke Harmonie van de Congregatie en de Koninklijke Stadsfanfaren Izegem zetten bij de viering van Sinte-Cecilia enkele muzikanten in de bloemetjes. Bij de Harmonie kreeg Bart Bruyneel het ereteken In Veteram Honorem voor 35 jaar slagwerk, Tillo Geldof het gouden ereteken Pro Merito en Peter Glas en D. Verkeyn het bronzen ereteken In Veteram Honorem. Bij de Stadsfanfaren ging de eer naar André Vandommele, 50 jaar Muzikant, en Lucien Grymonprez, 50 jaar muzikant waarvan 45 jaar bij de Stadsfanfaren.
Leo XIII huldigde haar jeugd in Bjorn Verschoore, Sofie Comptaert, Lieselot Deleersnijder, Vam. Demuynck, Katie Martin en Dimitri Verschoore.

2633 - Kunstschilder Eddie Verfaillie behaalde de eerste prijs voor schilder- en beeldhouwkunst van de stad Veurne.

2634 - Op 18 november mocht de Izegemse werkgroep voor Ontwikkelingssamenwerking staatssecretaris Derijcke ontvangen. Hij tekende het gulden goek.

2635 - Eveneens op 18 november overleed in Wezemaal de priester-kluizenaar Karel Defoort (77 jaar). Deze Koekelarenaar was onderpastoor in Kachtem van 1952 tot 1963; hij diende onder vier pastoors. Hij stichtte er nagenoeg alle parochiale bewegingen en werd door zijn parochianen op handen gedragen.

2636 - Aflossing van de wacht bij de Koninklijke Harmonie van de Congregatie: André Mistiaen gaf het voorzitterschap door aan de 42-jarige Geert Bruyneel.

2637 - Op zaterdag 26 november werd Roeselarenaar Edgard Seynaeve, kapitein-commandant bij de rijkswacht, gehuldigd door het Izegemse stadsbestuur. Hij copieerde voor de dienst Burgerlijke Stand de kerkregisters vanaf 1604! Een immens werk dat niet genoeg gewaardeerd kan worden en zeer veel "stamboom-fanaten" zal helpen!

2638 - De Izegemse zusterstad Bad Zwischenahn stelde haar "Gemeindechronik" voor: een kanjer van ruim duizend bladzijden. Het aantrekkelijk uitgegeven werk werd door stadsambtenaar Christiaan De Forche meegebracht naar Izegem.

2639 - Op woensdag 30 november brachten de Izegemse persmensen een bezoek aan minister André Bourgeois, in het parlement en op zijn ministerieel kabinet. Het werd een volle dag waarin heel wat opgestoken werd.

Koningin Paola bracht op 12 december 1994 een werkbezoek aan Izegem. Ze had aandacht voor de sociale instellingen.

2640 - De laatste der paters Vandewalle overleed op 9 december: pater Herman werd 92 jaar, was een uitstekend muziekliefhebber en een gewaardeerde capucijner-predikant.

*2641 - Maandag 12 december werd een heuglijke dag voor Izegem en in het bijzonder voor het Sociaal Centrum. Koningin Paola bracht een bezoek aan het dertigjarige Sociaal Centrum en aan Televestiaere, alsook aan het Izegemse OCMW ("'t Vijverhof") en "Wonen en Werken" in de Meiboomstraat. Het stadsbestuur en de verantwoordelijken van de diverse instellingen waren in hun nopjes. Ook het Izegemse volk schoot niet te kort in sympathiebetuigingen en enthousiasme!

2642 - Izegem is een ontspanningscentrum rijker en een dat grotere centra ons benijden: op vrijdag 16 december opende een afvaardiging van het stadsbestuur de Bowling Raffles, gelegen bij warenhuis Delhaize.

2643 - Op zaterdag 17 december verzorgde "Die Boose" in de paterskerk een uniek kerstconcert. O.l.v. Roos Devos bracht het koor voor een uitgelezen en kieskeurig publiek dat dankbaar luisterde en enthousiast applaudiseerde een puike uitvoering .

2644 - Op zondag 18 december ontving Ulla Werbrouck de Izegemse Persprijs ten stadhuize. Onze sterke judoca draagt de naam Izegem ver buiten onze grenzen uit en dit op hoog niveau!

2645 - Het Izegemse Maria Rustoord kreeg een nieuwe directeur in de persoon van Danny De Moor. Hij volgt mevrouw Janine Dierick op.

2646 - Op het jaareinde werd Izegem twee ereburgers rijker. Eerst werd professor Max Wildiers gehuldigd. Hij verbleef van 1932 tot 1940 in het Izegemse capucijnerklooster. Als cultuurfilosoof, overtuigd Vlaming en kenner van Teilhard de Chardin, verwierf hij wereldfaam. Een universeler en boeiender ereburger kon men zich niet voorstellen! Als tweede viel dokter Roger Beckers dezelfde eer te beurt. Hij besloot een schitterende carrière van geneesheer-hygiënist als directeur-generaal van het ministerie van volksgezondheid Dr. Beckers bleef zijn hele leven trouw aan zijn Izegemse "roots".

BERTRAND NOLF BEKROOND

In 1990 kon Ten Mandere als dubbelnummer (nr. 87-88) de belangrijke studie van Bertrand Nolf, *De Bosseniersgilde St-Barbara in Izegem. 1615-1990* publiceren. Verleden jaar schreef het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde opnieuw een wedstrijd uit voor de beste artikels in een Westvlaams heemkundig tijdschrift verschenen in de periode 1987 t.e.m. 1993. Nieuw was dat er geen onderscheid werd gemaakt tussen academici en niet-academici.
De eerste prijs, tienduizend frank, ging naar ere-rechter Pierre Decuypere voor zijn studie *De Kortrijkse stadsgevangenis in de Leiestraat*, verschenen in *De Leiegouw*, jg. XXXII (1990), afl. 1, p. 3-57. De tweede prijs, zesduizend frank, ging naar een doctor in de wetenschappen. Danny Chambaere publiceerde zijn studie *Looking for Monsignor De Neckere*, in *Wibilinga*, jg. 6 (1993), nr. 2, p. 3-75.
De derde prijs, vierduizend frank, ging naar **Bertrand Nolf**. Voor een niet-academicus is dat een hele prestatie. De auteur woont in de Zevecotestraat 27 in Izegem. Hij werd in Izegem geboren op 21 mei 1951 en is electro-technicus. Hij is niet alleen in schutterskringen geen onbekende. In zijn studie behandelt hij achtereenvolgens het ontstaan van de schuttersgilden, het gildeleven, de structuur van de gilde, feestdagen van de gilde, evolutie van de vuurwapens (een bosse is een soort geweer), de gilde en de kerk, de levenslijn (= geschiedenis tijdens het Ancien Régime) en het patrimonium van de gilde. Door de veelheid van onderwerpen die hier aan bod komen, is het werk interessant voor heemkundigen die schuttersgilden bestuderen. Proficiat, Bertrand Nolf! Mag Ten Mandere een beetje meegenieten van de eer?

Ten Mandere, nr. 101 (1995), jg. 35/1

DE AANKOOP VAN EEN GILDEBREUK DOOR DE KRUISBOOGGILDE SINT-JORIS UIT IZEGEM BIJ ZILVERSMID J. VLIEGHE TE KORTRIJK IN 1680

Bertrand Nolf

Hoe een schuttersgilde besloot tot de aankoop van een nieuwe gildebreuk[1] is niet steeds gekend. In de meeste gevallen weten we niets over de afkomst van een gildebreuk. Wat de reden was van aankoop en hoe ze werd gefinancierd kan men alleen maar gissen. Zelden weten we iets af over de vorm van het juweel en door wie het werd gemaakt. Een studie van het gildeboek van de niet meer bestaande kruisbooggilde Sint-Joris uit Izegem[2] gaf ons wel een concreet antwoord.

Jonker Jan Baptist Staelins schoot zich in 1680 *den Gay naer ordinaire op de Emelghemmolen gherecht tot coninck vanden cruysboghe*[3]. Daarop volgend werd hij door de *hoofden vanden Eedt* in zijn hoedanigheid van koning vereerd met *den ouden halsebant*. De kruisbooggilde had deze bekomen door een schenking van Steven du Bois, fs. (= zoon van) Marcus, in 1611. Precies in dat jaar slaagde Steven du Bois erin de koningsvogel voor de derde opeenvolgende maal neer te halen en werd hij keizer van het Gild. Om de Gilde financieel niet te belasten, bekostigde hij zelf de aanmaak van een gildebreuk en werd deze *an 'tGulde ghejont ten jaere hij keyser wiert, wiens deugd, Liefde, ende voorstandicheyt tot het Gulde, verdient heeft alhier ghestelt ende bekent ghemaeckt te worden, tot eene eeuweghe ende Salighe memorie*. Deze bestond uit *een Gayken anden halsbant ofte keten, is van zilver, nu mette keten vergult* (...) *hebbende in syn buxken een schildeken hangende met den naem van Steven du Bois fs. Marcus daerop ghegraveert*.

Het uitzicht van deze gildebreuk was in 1680 al gevoelig veranderd. Door toevoeging van een veertigtal zilveren schakels had ze een belangrijke meerwaarde gekregen. Die schakels werden bekostigd door *bijeenvergaderynghe* van verschillende koningen van het Gild. Toch bestempelde jonker Staelins, *Heere van Lathem* de gildebreuk als minderwaardig: *den welcken maer van gemeyn chieraet was ende den ouden als niet meer an 'tGulde dienstich was*.

Tot meerdere *eere ende luyster van het selve gulde* werd er besloten om *eene silveren vergulde keten, ofte halssebant te laeten maecken omme voortan de conynghen, elck in synnen tijt, hemlieden daervan te dienen op de feestdaeghen ende vergaderdaeghen ordinaire, in plaetse vanden ouden Halssebant*. Het spreekt vanzelf dat dit een zeer dure aangelegenheid zou worden en pas na een *ghemeene resolutie vanden selven Coninck, deken ende Eedt, midtsgaders eenighe vande notabelen* werd het licht op groen gezet.

De opdracht werd gegeven bij *ordre als vooren* aan meester Jacques Vlieghe, zilversmid te Kortrijk, die al sinds 1665 in de Kortrijkse nering van edelsmeden was ingeschreven[4]. De nieuwe gildebreuk werd

als volgt omschreven: *een vergulden keten ofte Halsbant van seer schoon fatsoen, wesende al van doorluchteghe Schaeckels met Cruys=Boexken*[5] *ende Schichtkens ghefatsoenneert daer in ghevrocht*. In deze overeenkomst werd mede bepaald dat men met de oude gildebreuk de nieuwe zou helpen bekostigen. De wijze waarop de uiteindelijke prijs van *12 ponden grooten Vlaems permissy=gelt*[6] werd voldaan, vinden we verder terug in het gildeboek. Het grootste deel nam Jonker Jan Bap^te^ Stalins voor zijn rekening: hij heeft *daer in betaelt tot vijf ponden grooten*. Het zilveren *Gaeyken* was het *ghone dat ghewonnen is vanden ouden halsbant*; in zijn *buxken* droeg het nog steeds het *schildeken met den naem van den eersaemen Steven du Bois fs. Marcus daerin ghegraveert*.

Verder werden ook in *betaelynghe ghegeven anden vooren ghenoomden meester Vlieghe, silversmit de veertich Schaekels vanden ouden halsbant*. Het totaal gewicht van deze schakels bedroeg *tot elf onssen en half*[7]*, ten prijse van eene pattacon donsse*, wat een waarde vertegenwoordigde van *vier pont twalf Schellijngen*.

In het gildeboek werden de namen opgenomen van al de koningen die de schakels hadden toegevoegd aan de gildebreuk, *met de daete van het jaer dat elcken den Gay afgheschoten heeft*. Het waren de volgende:

Eerst den Eersaemen Steven du Bois saligher memorie keyser als den Gay afgheschoten hebbende inde jaren
1609)
1610) heeft ghegeven boven den Silveren
1611) Gay... Ses Silveren Schaeckels dus hier 6

1612 Antheunis vander Brugghe 2
1613 Jan de Boosere 1

1614 Antheunis vanden Brugghe 2

D'Heer Antheunis Bouckaert heeft ghegeven 4 Silveren Schaeckels sonder daete, op elcken ghegraveert eenen schilt als in de marge, dus hier 4

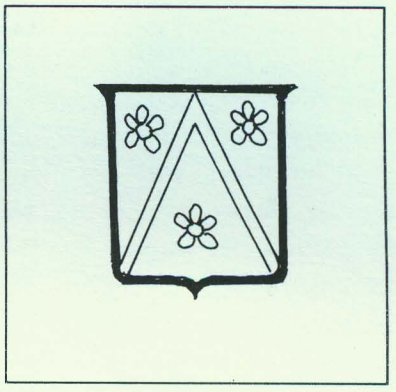

1616 P(ieter) merman ende mayken merman elck eenen 'tsaemen 2
1617 Pieter vander Beke fs Pieters 2

1619 Carel de keersschietere 1
1620 Guillaeme Geeraert 1

1623 P(ieter) van haverbeke 1
1628 Joos Coubout 1

1629 P(ieter) de Busschere 1
1637 Guillaeme vander Scheure 1

1642 Lucas vander Lede fs Outers 1
1643 Guillaeme fremault 1

1644 Guillaeme fremault 1
1645 P(ieter) Vande Cappelle 1

Jacques Lemaistre fs. Guillaeme 1
D'Heer Jaecques vander Beke hooghBailliu van tGraefschap van Iseghem 1

1656 Lucas vander Lede fs. Outers 1
1657 Joos du Bois Sone vanden keyser Steven du Bois 1

1660 franciscus Sap 1
1661 Lucas vander Lede fs. outers 1

1663)
1664) Maerten Geylynck, keyser 3
1665)

1666	*Nicolays van neste*	*1*
1669	*M(eester)e Passchier fs. meestere Passchier de Roo*	*1*
	tSaemen	*40*

Het resterende bedrag van *twee pont acht Schellyngen* werd door de Gildebroeders betaald. Al in 1681 was de nieuwe gildebreuk ter beschikking van de Gilde. Het gildeboek getuigt dat Jonker Jan Bap^te^, heere van Laethem fs. Gillis Stalins, *heere van Mosscherambacht*, de eerste *eere gehadt heeft van als Conijnck met de selve Vergulde keten ofte halsbant op te trecken Seer Sollemneel op den dag vande heyleghe drievuldicheyt 1681, naer de plaetse ordinaire daer den Gay gherecht ende gheschoten is gheweest*.

Of deze gildebreuk bewaard is gebleven, daar moeten we het antwoord schuldig op blijven. In elk geval is elk spoor bijster en is er al tijdens de 19e eeuw in het gildeboek geen sprake meer van.

Het gildeboek zelf werd na de ontbinding van de kruisbooggilde door pastoor Slosse[8] aan *den weledelen Heer Alexander Baron Gillès de Pélichy, ter gelegenheid van de gifte, door hem gedaan aan de kerke van Iseghem, van de rijve*[9] *van Sint-Tillo, den 25 Oegst 1888*. Enkele decennia terug werd het gildeboek op een veiling aangeboden en particulier verkocht.

[1] Ook wel koningsbreuk of sireketting genoemd.

[2] *Register vande Edele ende loffelicke Gulde vanden Ridder S.Jooris in Isegem*. Privéverzameling. De Sint-Jorisgilde staakte zijn werkzaamheden in de tweede helft van de 19e eeuw.

[3] De koningsvogel, ook genoemd de *gay van eeren* werd meestal op een staande pers geplaatst. Dit kon ook op de wiek van een molen zijn.

[4] P. DEBRABANDERE, *De Kortrijkse edelsmeedkunst*, 1979, p. 90-92.

[5] Kruisgoogsken.

[6] Rekenmunt.

[7] Het pond woog te Kortrijk 431,9 gram en was onderverdeeld als volgt: half pond of mark of 8 Onsen; verder bestond nog de 4, 2, 1, 1/2, 1/4 en 1/8 ons.

[8] Onderpastoor in Izegem van 1872 tot 1891 en bekend geworden omwille van zijn geschiedkundige en genealogische verzamelingen en aantekeningen.

[9] Relikwiekast.

JEAN-MARIE LERMYTE VOORZITTER VAN HET WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Sedert 4 maart 1995 is Jean-Marie Lermyte behalve voorzitter van Ten Mandere ook voorzitter van het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde. Het WVKH overkoepelt momenteeel 48 aangesloten heemkundige kringen. Lermyte volgt als vierde voorzitter dr. fil. Frans Debrabandere op, de voorzitter van De Leiegouw. De allereerste voorzitter was Jozef Penninck. Toen die wegens gezondheidsredenen ontslag moest nemen, volgde dr. jur. Michiel De Bruyne hem op. Deze voorzitter van het Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Roeselare is nu erevoorzitter van het WVKH.

RECENT VERSCHENEN WERKEN I.V.M. IZEGEM

In september 1894 groeide uit de lagere afdeling van het Sint-Jozefscollege van Izegem de middelbare afdeling. Over die honderd jaar middelbaar onderwijs verscheen een rijkgevuld boekje van 96 bladzijden. Het vele feitenmateriaal werd verdeeld over tien hoofdstukken: Van gesticht tot college (met de onderwijsstructuur) (p. 5); De gebouwen (p. 17); De directeurs (p. 29); De leraren, met o.a. een lijst met bijna 300 leraren (p. 35); De leerlingen (p. 51); De ouders (p. 59); Een katholieke school (p. 63); Cultuur (p. 67); Sport (p. 81); Aspecten van het interne collegeleven (p. 85). Het werkje werd geschreven door de voorzitter van Ten Mandere, die sedert 1972 leraar is aan dit college. Het bevat 35 zwart-wit illustraties. Het kost 280 frank (plus eventueel 50 fr. verzendingskosten). Het kan afgehaald worden op het college of bij de auteur (Kortrijksestraat 323 in Izegem), of verkregen worden door overschrijving op rekeningnummer 465-0125152-54 van het Sint-Jozefscollege, met de vermelding 'boek college'.

Jean-Marie LERMYTE. Sint-Jozefscollege Izegem. Honderd jaar middelbaar (1894-1994). Izegem, 1994, 96 p.

Een vriendengroep was zich al een hele tijd aan het amuseren met het verzamelen van Izegemse woorden, zegswijzen en spreuken. Het is eindelijk tot een uitgave gekomen onder de niet letterlijk te nemen titel *1001 maal Izegems*. Het gaat om een alfabetische gerangschikte woordenlijst, gevolgd door een lijst met zegswijzen en spreuken. Het werkje is verlucht met een aantal tekeningen die aansluiten bij het onderwerp; wie niet wil raden wat ze voorstellen, moet op de laatste bladzijde kijken.
Het werkje kost 395 frank. Het is te verkrijgen in de Izegemse boekhandel en bij drukkerij Jan Bogaert, Onze-Lieve-Vrouwstraat 20 in Izegem

Rudy BALCAEN, Jan BOGAERT, Ward BOGAERT, Patrick CNEUT en Patrick VERCRUYSSE. 1001 maal Izegems. Een verzameling van typisch Izegemse woorden, zegswijzen en spreuken, verlucht met tekeningen van Tom Lesaffer. Izegem, 1994, 72 p.

Van 2 tot 25 september 1994 vond in Edingen een interessante tentoonstelling plaats over Karel, prins en graaf van Arenberg (1550-1916) en zijn familie en over Edingen dat in 1607 door de Franse koning aan Karel van Arenberg werd afgestaan. Beide thema's worden ook behandeld in de fraaie, kleurrijke catalogus die bij deze gelegenheid werd uitgegeven bij het Gemeentekrediet. Het werk heeft heel onrechtstreeks met Izegem te maken: Izegem was van 1812 tot 1828 in handen van de Arenbergs, maar op dat moment was de feodaliteit al beëindigd.

Jean-Pierre TYTGAT, Yves DELANNOY, Bart MINNEN en A. VERBRUGGE. Een stad en een geslacht. Edingen en Arenberg 1607-1635. Brussel, Gemeentekrediet, 1994, 97 p.

Als speciaal nummer van *Molenecho's. Vlaams tijdschrift voor molinologie*, uitgegeven door de v.z.w. Molenzorg, verscheen *Molenaars in Vlaanderen. Het werkboek van Coussée uit Meulebeke (1881-1911)*. De auterus, Lieven Denewet en Luc Goeminne, zijn respectievelijk de redacteur en de secre-

taris van de vereniging. Deze interessante studie is gelukkig ook apart te verkrijgen, want een aantal gegevens heeft te maken met Izegem en met Emelgem.
De auteurs konden beschikken over het werkboek van de Meulebeekse molenmakers Coussée, echt een unicum. Op ruim 500 bladzijden noteerde deze molenaarsfamilie gedurende een periode van dertig jaar al haar werkzaamheden (o.a.) i.v.m. molens. Dat waren 84 wind- en watermolens, voor het overgrootste deel in Zuid-West-Vlaanderen gelegen.
Eerst worden de molenmakers in Vlaanderen besproken (p. 112-118); de nog levende of sedert 1990 overleden Vlaamse molenaars krijgen een korte biografie. Daarna wordt de molenaarsfamilie Coussée in het bijzonder behandeld (p. 128-331). Het overgrote deel van de studie is gewijd aan het molenaarswerkboek van de familie Coussée (p. 128-331). Behalve een aantal gefundeerde conclusies door de auteurs, vinden we in dit hoofdstuk o.a. een korte beschrijving van alle bladzijden van dit werkboek (p. 129-140), een uitvoerige en interessante lijst van molentermen (p. 162-174) en vooral de opgave van alle herstellingen aan de wind- en watermolens (p. 175-331). In dat laatste onderdeel worden ook telkens enkele korte gegevens over de molen, de eigenaars en de pachters gegeven. De familie Coussée werkte aan twee Izegemse en twee Emelgemse molens: de Jonghes molen (p. 230-231 en foto p. 228), Kotjesmolen (p. 232), Pieters' molen (p. 212-213) en de Vijfwegenmolen (p. 213-217, foto p. 215). Voor de voorkaft kozen de auteurs zelfs de Kotjesmolen, waarvoor de molenbouwers afgebeeld staan.

Het werk bevat 224 bladzijden en kost 580 fr., verzending inbegrepen. Het kan verkregen worden door overschrijving op rekeningnummer 063-0489444-17 van Lieven Denewet, Bruggestraat 74, 8830 Hooglede.

Lieven DENEWET en Luc GOEMINNE. *Molenaars in Vlaanderen. Het werkboek van Coussée uit meulebeke (1881-1911)*, in ***Molenecho's. Vlaams tijdschrift voor molinologie***, jg. 22, nr. 3-4 (speciaal themanummer 7), juli-december 1994, p.108-331).

JML

DE BOSSENIERS EN TEN MANDERE 'GEDIPLOMEERD'

Het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde kende op 29 april 1995 voor het eerst ook een oorkonde toe aan personen of verenigingen die zich hebben ingezet voor een restauratie én aan de heemkundige kring die de restauratie voordroeg bij het Westvlaams Verbond. Er waren zeven inzendingen, maar van twee werd het dossier niet in orde bevonden. Er werden dus twee keer vijf oorkonden uitgereikt. Het calligrafisch handschrift is van Antoon Vandromme.
Een van de bekroonden was de Koninklijke Gilde der Bosseniers Sint-Barbara van Izegem, samen met de heemkundige kring Ten Mandere die het project voorstelde. Dat project was de conservering van de Bosseniersvlag van 1680, die op de vlaggententoonstelling van Ten Mandere in oktober 1994 te zien was. We citeren uit het juryverslag. "Met de toekenning van een diploma voor de conservering van een vlag, wilde het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde bewijzen dat kleinschalige projecten evengoed in aanmerking kwamen als grootopgezette werken, temeer daar het hier een vereniging betreft die geen subsidie van hogerhand kreeg voor de restauratie. Na een deskundige en doeltreffende behandeling werd de kostbare en mooie vlag uit het patrimonium van de Koninklijke Gilde der Bosseniers Sinte-Barbara van een verdere aftakeling gered. De vlag draagt het jaartal 1680 en kon na 1902 wegens haar slechte staat niet meer gebruikt worden. Het restauratie- en conserveringswerk werd uitgevoerd door mevrouw Ann Ingelbrecht".

vandemoortele

RODA
FAMA
MINELMA
VITELMA
ST. VILLEPRE
RESI
BLANC DE BŒUF
REDDY
MAYONAISE VANDEMOORTELE
OLIE VANDEMOORTELE

Alle kunde van het vak.

Drukkerij
STROBBE
Traditie en Innovatie

Drukkerij Strobbe bvba • Kasteelstraat 1 • 8870 IZEGEM • Tel. (051) 33 32 11

ten mandere

Aangesloten bij het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde

STROBBE Ontwerp: Stedelijke Leergangen / Izegem